БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 48 (3847).
27 ФЕВРАЛЬ 1979 й.
СЕШАНБА
Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлади.
Баҳоси 2 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ ТЎҒРИСИДА

ИНФОРМАЦИОН БИЛДИРИШ

26 февраль куни Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг XII пленуми бўлди. Пленумда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлари, ревизия комиссиясининг аъзолари билан бирга шаҳар ва район партия комитетларининг биринчи секретарлари, область партия комитетларининг капитал қурилиш масалалари билан шуғулланувчи секретарлари ва область ижроия комитетлари раисларининг ўринбосарлари, қурилиш ташкилотларининг, қурилиш индустрияси корхоналарининг раҳбарлари қатнашдилар.

«1979 йилда саноат, қишлоқ хўжалиги ва социал объектларни ўз вақтида ишга тушириш учун социалистик мусобақани авж олдириш соҳасида республика партия ташкилотининг вазифалари тўғрисида» Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари ўртоқ А. А. ХЎЖАЕВ доклад қилди.

Шу масала юзасидан музокараларда Самарқанд область партия комитетининг биринчи секретари Б. Р. РАҲИМОВ, Тошкент область партия комитетининг секретари Ф. Г. ПОТУРЕМСКИЙ, «Узколхозстрой» бирлашмасининг раиси Э. А. АШУРОВ, Бинокорлик материаллари саноати министри Б. Г. МИРЗАБЕКОВ, Жиззах область партия комитетининг биринчи секретари Т. Б. БОЙМИРОВ, «Узпромвентиляция» трестининг бошқарувчиси Ю. В. ЗАХАРОВ, «Главташкентстрой» бошлиғи Т. Н. НАБИЕВ, Ўзбекистон ССР Госстройининг раиси В. С. СКРЕБНЕВ, Ўзбекистон ССР Қишлоқ қурилиши министри Н. Р. РАЖАБОВ, КПСС Марказий Комитети бўлим мудирининг ўринбосари А. Д. ДМИТРИЕВ, «Ферганоблколхозстрой» трестининг бригадири Р. ҲАЙДАРОВ, Ўзбекистон ССР Қурилиш министри С. А. ОМЕРОВ ўртоқлар сўзга чиқдилар.

Пленумда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ Ш. Р. РАШИДОВ нутқ сўзлади.

Пленум муҳокама этилган масала юзасидан тегишли қарор қабул қилди. Пленум Ўзбекистон ССР қурилиш, монтаж, лойиҳа ташкилотлари ва қурилиш индустрияси корхоналари коллективларининг 1979 йилги социалистик мажбуриятларини маъқуллади.

Пленум ташкилий масалани кўриб чиқди. Ғ. Ҳ. ҚОДИРОВ Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети оғир саноат ва машинасозлик бўлимининг мудири этиб тасдиқланди.

Пленум Т. С. ВАЛИЕВни «Партия турмуши» — «Партийная жизнь» республика журналининг, Р. А. НУРУЛЛИНни «Ўзбекистон коммунисти» — «Коммунист Узбекистана» республика журналининг бош редакторлари қилиб тасдиқлади.

• ШАҲАР ИНДУСТРИЯСИ РАПОРТИ

ИККИ ОЙЛИК ПЛАН ТАЙЁР!

Ўзбекистон пойтахти саноат корхоналарининг коллективлари

БУГУН

халқ хўжалиги маҳсулотларини реализация қилиш ва буюмларнинг энг муҳим турларини ишлаб чиқариш бўйича 1979 йилнинг икки ойлик давлат планини адо этдилар.

Топшириқларнинг муддатидан илгари бажарилиши — беш йилликнинг тўртинчи йилига қабул қилинган социалистик мажбуриятларни муваффақиятли бажариш учун кураш кучайганлиги, коллективлар ижодий активлиги ошганлиги, уларнинг СССР Олий Советига бўлажак сайловларни ишлаб чиқаришнинг барча участкаларида янги муваффақиятлар билан нишонлаш учун юксак ватанпарварлик интилишининг самарасидир.

В. П. Чкалов номли авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси, «Таштекстильмаш», грампластинкалар, чинни заводлари, «Октябрь 50 йиллиги» тикувчилик бирлашмаси, ёғ-мой, 4-дон маҳсулотлари комбинатлари, пойафзал бирлашмаси ва бошқа корхоналарнинг коллективлари фидокорона меҳнат намуналарини кўрсатмоқдалар.

Меҳнат коллективларидаги социалистик мусобақанинг юксак таъсирчанлиги бугунги кунда қолоқларсиз ишлаш, самарадорлик ва иш сифатини оширишга қаратилган.

ЯКДИЛЛИК БИЛАН

1979 йил 4 МАРТ ЯКШАНБА — СССР ОЛИЙ СОВЕТИГА САЙЛОВЛАР КУНИ

Чилонзор районидаги Н. К. Крупская номли республика мактабгача музика педагогика билим юрти биносига 75/35 сайлов участкаси жойлашган. Агитпункт телевизор, радиола, агитатор ва сайловчилар учун зарур бўлган газета ва журналлар, брошюралар билан таъминланган.

— Бизнинг сайлов участкамизда СССР Олий Советига сайловлар куни 2076 киши овоз беради. Шундан 96 йигит ва қиз биринчи марта сайловларда қатнашади, — дейди агитпункт мудираси, СССР халқ маорифи аълочиси, билим юрти директори О. Жумабоева.

Биз сайлов участкаси микрорайони схемаси, сайловчилар рўйхати билан танишиб чиқиб, агитпунктда сайловолди тайёргарлиги яхши ташкил этилганига ишонч ҳосил қилдик. Сайлов участкасида 87 ўқитувчи-агитатор иш олиб боряпти. З. Василевская, С. Зиёева, Н. Габзалиева, Р. Мусаев ва бошқа агитаторлар намунали ишлашяпти.

Агитпунктда лекция ва суҳбатлар, ёш сайловчилар кечалари мунтазам ўтказиляпти. Бу участка сайловчилари 4 март куни СССР Олий Советининг Иттифоқ Советига СССР Ташқи савдо министри Н. С. Патоличев ва Миллатлар Советига Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари У. У. Умаровнинг номзодлари учун якдиллик билан овоз берадилар.

К. ЖУМАНИЁЗОВ.

ТОНГГИ ГАЗЕТАЛАРДА

● «1979 йилда саноат, қишлоқ хўжалиги ва социал объектларни ўз вақтида ишга тушириш учун социалистик мусобақани авж олдириш соҳасида республика партия ташкилотларининг вазифалари тўғрисида» Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XII пленумининг қарори эълон қилинган.

● 26 февраль куни Тошкентда Ўзбекистон ёш маккажўхорикорларининг слёти бўлиб ўтди. Слёт қатнашчилари қабул қилинган мурожаатда республиканинг барча маккажўхорикорларини беш йилликнинг тўртинчи йилини меҳнатда янги-янги ютуқлар билан нишонлашга даъват этдилар.

● Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитети қишлоқ хўжалик ходимларининг ишлаб чиқариш самарадорлиги ва иш сифатини ошириш учун, 1978 йилги халқ хўжалик планини муваффақиятли бажариш учун олиб борган социалистик мусобақасининг якунларини кўриб чиқдилар. Республика социалистик мусобақаси ғолибларининг рўйхати тонгги газеталарда босилган.

АГИТПУНКТДА — «САЙЛОВЧИЛАР ОВОЗИ»

Пойтахтимизнинг Ленин районидаги 154-мактаб биносига жойлашган 29/29-сайлов участкасида сайловолди тайёргарлик ишлари қизғин бормоқда. 40 ўқитувчи-агитаторлар ўзларига бириктириб берилган хонадонларда бўлиб, сайлов олдидан қизиқарли суҳбатлар ўтказмоқдалар.

Сайлов участкасидаги Галина Тимченко мудирлик қилаётган агитпункт кечки пайт сайловчилар билан айниқса гавжум бўлади. Агитпункт шинам безатилган. Телевизор, радио, телефон қўйилган. Сайловга таааллуқли ҳамда СССР ва Ўзбекистон ССР Конституциялари, ўртоқ Л. И. Брежневнинг «Кичик ер», «Тикланиш», «Қўриқ» китоблари, газета-журналларнинг кундалик сонлари мавжуд. «Сайловчилар овози» деворий газетасининг навбатдаги сони чиқарилди. Унда КПСС Марказий Комитетининг Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг барча сайловчилари, гражданларига Мурожаати асосида агитаторларнинг галдаги вазифалари белгилаб берилди.

— Агитаторларимиз, — дейди участка комиссиясининг раиси Миркомил Содиқов, — аҳолини рўйхатга олишни биринчилар қатори тугалладилар. Мукамбар Яҳёева, Лола Сайфуддинова, Оқвой Зиѐев каби ўқитувчи-агитаторлар тайёргарлик ишларида актив қатнашмоқдалар.

И. РУСТАМОВ.

СУРАТДА: «Узбексельмаш» ишлаб чиқариш бирлашмаси қошидаги 37/86-сайлов участкасининг агитпункти. Бу ер ишчи ва хизматчиларнинг кечки пайтлар маданий ҳордиқ чиқарадиган масканн бўлиб қолган.

М. Нуриддинов фотоси.

ТУРНИР СТАРТ ОЛДИ

МЕЖДУНАРОДНЫЙ ТУРНИР · IX · ФУТБОЛ · ТАШКЕНТ-79

Кеча Тошкентда футбол бўйича анъанавий ўсмирлар халқаро турнирига старт берилди. Турнир ташкилий комитетининг раиси, Тошкент шаҳар партия комитетининг секретари М. Ф. Солдатов қисқа нутқ сўзлаб, турнир қатнашчиларига омад тилади. Бу турнир турли мамлакатларда яшаётган ёшларнинг бир-бирларини тушуниш, ўзаро дўстлигини мустаҳкамлашга ёрдам бераётганлигини таъкидлаб ўтди.

Марказий «Пахтакор» стадиони томошабинлар билан гавжум. Бу ерга 50 мингга яқин олий ўқув юртларининг студентлари, ўрта мактаблар, техникум, ҳунар-техника билим юртларининг ўқувчилари тўпланишди. Бу нарса халқаро турнирга бўлган қизиқиш ошиб бораётганлиги, турнир ташкилий комитети катта тадбирларни амалга оширганлигининг ёрқин гувоҳидир.

Майдонга биринчи бўлиб СССРнинг биринчи ва Финляндия терма командалари чиқишди. Мамлакатимиз ўсмирлар терма командаси учун бу халқаро турнир Венгрия терма командаси билан бўладиган учрашувга тайёргарлик кўришнинг сўнгги босқичи вазифасини ўтайди. Маълумки бу учрашув 14 мартда Тошкентда бўлиб ўтади.

Дастлабки минутларданоқ мамлакатимиз терма командасининг ҳужумчилари суръатни оширишди. Лекин улар чиройли комбинациялар билан вужудга келтирилган қулай вазиятлардан ўринли фойдалана олмадилар. Учрашувнинг тақдири иккинчи бўлимда ҳал бўлди. Ҳужумчимиз Сергей Швецов маҳорат кўрсатди. У финляндиялик ҳимоячиларни ортда қолдириб, дарвозабон билан юзма-юз чиқиб тўпни дарвозага йўллади. Учрашувнинг сўнгги минутларида худди шу ҳужумчи ҳисобни яна оширди—2:0.

Ўзбекистон терма командаси вакиллари Германия Демократик Республикаси футболчиларига учрашувни 1:2 ҳисобида бой беришди.

Чехословакия ва Украина командалари ўртасидаги учрашувда 2:1 ҳисоби қайд қилинди. Венгриялик спортчилар РСФСРлик тенгдошларини 1:0 ҳисобида енгдилар.

ОРБИТАДА ИККИНЧИ КУН

УЧИШНИ БОШҚАРИШ МАРКАЗИ, 26 февраль. (ТАСС). Космонавтлар Владимир Ляхов билан Валерий Рюмининг иккинчи иш куни бугун, Москва вақти билан соат 8 дан 30 минут ўтганда бошланди.

Учиш программасига мувофиқ космонавтлар «Союз-32» кемаси ичидаги системаларни текшириб кўрмоқдалар.

Кеча ҳаракат траекторияси тўғрилаб қўйилганидан кейин кема орбитасининг параметрлари қуйидагича бўлди:

— Ер юзасидан максимал узоқлашуви — 283 километр;
— Ер юзасидан минимал узоқлашуви — 244 километр;
— айланиш даври — 89,6 минут;
— орбитасининг оғиши — 51,6 градус.

Экипажнинг докладларига ва телеметрик ахборот маълумотларига кўра, кема ичидаги системалар нормал ишлаб турибди. Ляхов ва Рюмин ўртоқлар ўзларини яхши ҳис этмоқдалар.

«Союз-32» космик кемаси командири подполковник Владимир Афанасьевич Ляхов.

«Союз-32» космик кемаси бортинженери СССР космонавт-учувчиси Валерий Викторович Рюмин.

Подполковник Владимир Афанасьевич ЛЯХОВ

«Союз-32» кемасининг командири Владимир Афанасьевич Ляхов 1941 йил 20 июлда Ворошиловград областининг Антрацит шаҳрида туғилди.

1964 йилда Харьков учувчилар олий ҳарбий авиация билим юртини тамомлагач ҳарбий-ҳаво кучларида хизмат қилди. Хизмат даврида самолётларнинг бир неча типини бошқаришни ўзлаштирди. 1300 соатдан кўпроқ вақт учди. «Биринчи класс ҳарбий учувчи» ва «учинчи класс синовчи учувчи» малакасини олган.

В. А. Ляхов — 1963 йилдан Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг аъзоси.

1967 йилда Владимир Афанасьевич космонавтлар отрядига қабул қилинди. Космик парвозларга тайёргарликнинг тўла курсидан ўтган. 1975 йилда «Союз» космик кемаси билан «Салют» орбитал станциясида учиш учун бевосита тайёргарлик группасига экипаж командири сифатида киритилган.

1975 йилда В. А. Ляхов космонатлар тайёрлаш марказида ишдан ажралмаган ҳолда Ю. А. Гагарин номли ҳарбий-ҳаво академиясини тамомлади.

Валерий Викторович РЮМИН

«Союз-32» космик кемасининг бортинженери, СССРнинг космонавт учувчиси Валерий Викторович Рюмин 1939 йил 16 августда Комсомольск-Амурда туғилди.

1961 йилда совет авиацияси сафидаги хизматни тугаллаганидан сўнг В. В. Рюмин Москва ўрмон-техника институтига ўқишга кирди. Валерий Викторович институтни тамомлагач конструкторлик бюросида ишлаб, ўзининг техникавий жиҳатдан саводли ва ташаббускор инженер эканлигини кўрсатди, космик техниканинг янги намуналарини ишлаб чиқиш ва синаб кўришда қатнашди.

Б. В. Рюмин — 1972 йилдан Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг аъзоси.

Валерий Викторович космонавтлар отрядига 1973 йилда қабул қилинди, «Союз» космик кемаларида ва «Салют» орбитал станцияларида учишга тайёргарликнинг тўла курсидан ўтди.

В. В. Рюмин бошқариладиган космик кемалар ва орбитал станциялар учишини бошқаришда актив қатнашди.

Валерий Викторович 1977 йил октябрида «Союз-25» кемасининг бортинженери сифатида биринчи марта космосга парвоз қилди.

Ватанпарварлик руҳида

Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш инженерлари институтида студентларни ҳарбий - ватанпарварлик руҳида тарбиялашга катта эътибор бериляпти. Институтнинг жанговар шуҳрат хонасида Л. И. Брежневнинг «Кичик ер», «Тикланиш», «Қўриқ» асарлари бўйича назарий конференциялар ва тематик кечалар ўтказилди. Институтнинг факультетлари ва ётоқхоналарида институт ўқитувчилари — собиқ фронтовиклар билан қизиқарли учрашувлар уюштирилди. Бу ерда «Совет жангчиси» кинолекторийси доимий иш олиб боряпти.

Институтда сиёсий қўшиқлар фестивали ўтказиш анъанага айланган. Бу йил ана шу фестиваль йигирма биринчи марта ўтказилди.

ЭСТАФЕТА ҒОЛИБЛАРИ КЕЛИШДИ

Республикамиз қишлоқларининг аёллари ўртасида ўтказилган меҳнат, маданият ва спорт эстафетаси ғолиблари Тошкентга келишди. Улар орасида ишлаб чиқариш илғорлари, коммунистик меҳнат зарбдорлари, студентлар ва аёллардан ташкил топган энг яхши бадиий ҳаваскорлик коллективлари бор.

Пойтахтимиз меҳмонлари саноат корхоналарида бўладилар, ишлаб чиқариш пешқадамлари билан учрашадилар, шаҳарнинг диққатга сазовор жойлари билан танишадилар.

Бутуниттифоқ кўргазмаси

Ватанимиз пойтахти — Москвадаги Марказий кўргазма залида театр ва кино рассомлари асарларининг Бутуниттифоқ кўргазмаси очилди. Бу ерда барча иттифоқдош республикалардан юборилган уч мингдан ортиқ декорацияларнинг эскиз ва макетлари намойиш этилмоқда.

Тошкентлик театр ва кино декорацияси усталарининг асарлари ҳам кўргазмадан муносиб ўрин олган. Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби Г. Р. Брим асарлари билан бир қаторда М. С. Йўлдошев, А. Ҳ. Валиев ва бошқаларнинг ижодига мансуб эскиз ва макетларни кўриш мумкин.

Москваликлар кўргазмада намойиш этилаётган асарларни қизиқиб томоша қилмоқдалар.

СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДА

СССР Министрлар Совети дам олиш кунини 1979 йил 11 март якшанбадан 9 март жумага кўчиришга қарор қилди.

Вьетнам халқи ғалаба қилади

Халқаро мавзуда суҳбат

Америка солдатлари Вьетнам диёрини оёқ ости қилиб юришни бас этганидан бери орадан атиги бир неча йил вақт ўтди. Мана энди жафокаш Вьетнамда яна уруш бошланди. Бу сафар маочилар Хитойи агрессорлик қилмоқда.

Пекинлик раҳбарлар Вьетнам билан «абадий дўстлик» тўғрисида неча марталаб қасам ичган эдилар, улар хитойлар билан вьетнамликлар — «қардошлардир», улар «тиш билан лабдек яқиндирлар» деб неча марталаб ишонтирган бўлган эдилар. Аммо, Пекин раҳбарлари бу қасамларни ва ишонтириб айтилган гапларни унутиб, халқаро ҳуқуқ нормаларини сурбетларча поймол этиб, Вьетнам чегарасига келтириб қўйилган ўз қўшинларига чегарадан ўтиб ВСР территориясига бостириб киришни буюрдилар.

Пекинлик риёкорлар «ўз хавфсизлигимизни таъминлаш» учун Вьетнамга зарба беряпмиз, деган гапга дунёни ишонтириш учун беҳуда овора бўлмоқдалар. Вьетнам Хитойнинг хавфсизлигига хавф солиши мумкинлигига ҳеч ким ишонмайди. Пекинлик агрессорларнинг ҳақиқий мақсадлари бутунлай бошқа эканлиги ҳаммага равшан.

Хўш, Пекин раҳбарлари қўшни социалистик давлатга қарши агрессия қилишларининг боиси нима?

Бу сурбетлик ҳаракатининг ҳақиқий сабабларини Пекиннинг халқаро майдонда ўтказаётган буюк давлатчилик, гегемончилик йўлидан, унинг Осиёда кўп йиллардан бери амалга ошираётган босқинчилик, агрессив сиёсатидан изламоқ керак.

1962 йилни эсга олайлик. Ўшанда пекинлик авантюрачилар Ҳиндистонга қарши уруш бошлаган ва унинг территориясидан бир қисмини босиб олган эдилар. Бу территорияни ҳамон қўлда ушлаб турибдилар. Хитойнинг Бирма, Таиланд, Малайзиядаги ҳукуматга қарши исён чи кучларга бераётган мададини эсга олайлик. Ниҳоят, кейинги ўттиз йил мобайнида Пекин ўз қўшниларига, шу жумладан Совет Иттифоқига территория даъво қилиб келганлигини эсга олайлик. Улар даъво қилаётган ҳамма территориялар бирга қўшилса Хитойнинг ўз территориясидан кўплик қилади!

Вьетнам халқи америкалик агрессорлар устидан ғалаба қозониб, Бирлашган Социалистик Вьетнам давлати вужудга келган пайтда Хитой раҳбарлари бу давлатни ўз гумаштасига айлантириб олишга, уни пекинлик қўғирчоқлар ҳокимиятни босиб олган қўшни Кампучия кунига солишга умид қилган эдилар. Аммо, Вьетнам бўйсинмади, тиз чўкмади, Мао Цзедун ворисларининг гегемончилик сиёсатига қурол бўлмади. Пномпендаги реакцион Пол Пот тўдаси Пекиннинг кўрсатмаси билан ВСРга қуролли ҳужумлар қила бошлагач Вьетнам унга кескин зарба берди, Кампучия ватанпарварлари эса бу тўдани тарих ахлатхонасига улоқтириб юбордилар.

Ана шунда Хитой раҳбарлари Ҳинди-Хитой ярим оролини ўз измига солиб олишга халақит берган Вьетнамни «намунали жазолаш»га қарор бердилар, чунки Вьетнам Хитой раҳбарларининг Жануби-Шарқий Осиёдаги босқинчилик режаларини рўёбга чиқариш йўлидаги энг катта тўсиқ бўлиб қолган эди. Аммо агрессия бошланишидан аввал пекинлик раҳбарлардан бири Дэн Сяопин ВСРга қарши «жазо ҳаракати» қилиш учун Қўшма Штатларнинг сукунатли розилигини олиш мақсадида океан нариёғига сафар қилди. Дэн Вашингтонда уялмайнетмай «Вьетнамга яхши сабоқ бериб қўйиш лозим», деган гапни сурбетлик билан айтди.

Аммо, Вьетнам халқи қўрқоқлардан эмас. У ўзининг кўп асрлик тарихи давомида Хитой императорларининг шимолдан қилган ҳужумларини неча марталаб қайтарган эди. Ўша императорларнинг буюк давлатчилик сиёсатини энди Мао ворислари аслида давом эттиришга уринмоқдалар. Аммо, Вьетнам халқининг ўзи кейинги йилларда аввал француз, сўнгра америкалик империалистларга яхши сабоқ бериб қўйди. У хитойлик агрессорларга ҳам ана шундай сабоқ беришига шубҳаланмаса ҳам бўлади.

Вьетнам чегара қўшинлари ва халқ лашкарлари агрессорларга бераётган қақшатқич зарбалар ана шуни кўрсатиб турибди. Ҳозирнинг ўзидаёқ улар Хитойнинг бир неча минг солдатини ва юздан ортиқ танкини сафдан чиқардилар. Хитой ҳукмрон тўдасининг жиноятқорона ҳаракатларини қоралаётган бутун дунё халқларининг ғазабли норозилиги ҳам, «Совет Иттифоқи СССР билан ВСР ўртасида дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисидаги Шартномага мувофиқ ўз зиммасига олган мажбуриятларини бажаради», деб огоҳлантирган Совет ҳукуматининг баёноти бутун дунёда кенг миқёсда қўллаб-қувватланганлиги ҳам бунинг гаровидир. Совет ҳукумати агрессияни тўхтатишни ва Хитой қўшинларини ВСР территориясидан ҳеч кечиктирмай олиб чиқиб кетишни талаб қилди. Шак-шубҳасиз, Хитой милитаристларининг социалистик Вьетнамга қарши авантюраси шармандаларча барбод бўлади. Вьетнам халқининг ҳаққоний иши эса тантана қилади.

В. СЕРОВ.
(ТАСС).

• *СССР Олий Советига сайловлар олдидан*

СОВЕТ ДЕМОКРАТИЯСИНИНГ ТАНТАНАСИ

1979 йил 4 мартда СССР Олий Советига навбатдаги сайловлар бўлади. Аввалгидек, бизнинг ленинчи партиямиз сайловларга партиясизлар билан ягона, узвий сафда бормоқда. Коммунистлар ва партиясизларнинг блоки партия ва халқ ажралмас бирлигининг, совет жамияти монолит жипслигининг ёрқин кўринишидир.

СССР Олий Советига ўтказилган сайловлардан буён ўтган 4,5 йил ичида жуда катта аҳамиятга эга бўлган воқеалар бўлди. КПСС XXV съезди коммунизм томон ҳаракатимиз йўлида тарихий давр бўлди. Съезд қарорлари ва ғоялари таъсири остида мамлакатнинг бутун ижтимоий-сиёсий ҳаёти ривожланмоқда. Ўтган сайловлардан кейинги давр мобайнида қилинган ишларга якун ясаб шуни тўла асос билан айтиш мумкинки, партия XXV съезди қарорлари, ўнинчи беш йиллик режалари муваффақиятли амалга ошмоқда, у жамиятимиздаги жуда катта ижодий кучларни ишга солди. Совет халқининг илҳомбахш меҳнати коммунистик қурилишнинг барча йўналишларида янги ғалабалар келтирди.

Ўтказилган сайловлардан сўнг ўтган 4,5 йил ичида жамиятимиз бутун сиёсий тузилишини янада такомиллаштириш, кўп миллатли совет давлатини мустаҳкамлаш, социалистик демократияни ривожлантириш борасида катта ва кўп қиррали ишлар олиб борилди.

Халқ депутатлари Советларининг роли муайян даражада ошди. Депутатлар статуси тўғрисидаги қонуннинг қабул қилиниши бунга кўп жиҳатдан ёрдам берди. Советларнинг сайловчилар билан алоқаси янада мустаҳкамланди. Касаба союзлари, комсомол ва бошқа жамоат ташкилотларининг активлиги ошди. Меҳнаткашларнинг тобора кенгроқ оммаси давлатни бошқаришга жалб этилмоқда.

Ўтган йилларда Коммунистик партия ва Совет давлатининг ленинча ташқи сиёсати катта муваффақиятлар келтирди. Социалистик мамлакатлар ва умуман жаҳон социализмининг мавқеи мустаҳкамланди. Ҳозирги кунда шуни қониқиш билан айтиш мумкинки, воқеаларнинг бориши КПСС XXV съездида ишлаб чиқилган ташқи сиёсий йўлнинг, Тинчлик программасининг ҳаётий кучи ва самарасини яққол кўрсатиб турибди.

Ички ва ташқи сиёсат соҳасида, хўжалик ва маданий қурилишда халқ фаровонлигини оширишда эришган барча муваффақиятларимиз қаҳрамон ишчилар синфи, шонли колхозчи-деҳқонлар, халқ интеллигенцияси, барча совет кишиларининг фидокорона меҳнати натижасидир. Бу Коммунистик партиянинг тўғри, илмий асосланган сиёсати, КПСС Марказий Комитети, унинг КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежнев бошчилигидаги Сиёсий Бюросининг кўп қиррали ва аниқ мақсадга қаратилган фаолияти натижасидир.

Леонид Ильичнинг КПСС Марказий Комитетининг ноябрь (1978 йил) Пленумида сўзлаган нутқида, СССР Олий Советининг сессияси материалларида партия ва халқнинг ўнинчи беш йилликнинг ўтган уч йилида олиб борган жуда катта ишлари якунлари кўриб чиқилди, мамлакат экономикасининг ривожланиши чуқур таҳлил этилди, КПСС XXV съезди ишлаб чиққан партия иқтисодий стратегиясини самарали амалга ошириш юзасидан келгусидаги фаолиятимизнинг муҳим масалалари белгиланди.

Миллий даромад иқтисодий ўсишнинг сўнгги натижаси экани маълум. У 1977 йилга нисбатан 4 процент ошди. Уни пулга чақиб ҳисоблаганда қанча бўлади? 16 миллиард сўм. Беш йилликнинг уч йилида эса 48 миллиард сўмни ташкил этди. Бизга шу нарса яхши маълумки, миллий даромаднинг тўртдан уч қисмига яқини энг муҳим вазифани ҳал этишга — совет кишиларининг фаровонлигини оширишга сарфланади. Хўжалик муваффақиятларининг кўпайиши халқ моддий ва маданий савиясига ижобий таъсир кўрсатади. Чакана товар обороти 30 миллиард сўмдан зиёдроққа кўпайди. Меҳнаткашларнинг турар жой шароитларини яхшилашга муттасил эътибор берилмоқда. Беш йиллик бошидан буён 6,5 миллионга яқин янги, шинам квартиралар фойдаланишга топширилди.

СССР Олий Совети 1979 йилда СССРни иқтисодий ва социал ривожлантириш Давлат планини тасдиқлади. Бу план партиямиз XXV съезди қарорларини, ўнинчи беш йиллик топшириқларини бажаришда муҳим босқич ҳисобланади.

СССР Олий Совети ўнинчи сессиясида СССР гражданлиги тўғрисида Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг Қонуни қабул қилинди. СССР гражданлари СССР Конституцияси ва совет қонунларида гарантияланган барча социал-иқтисодий, сиёсий ва шахсий ҳуқуқ ва эркинликлардан фойдаланадилар. Совет Социалистик умумхалқ давлати иқтисодий, сиёсий, ижтимоий ва маданий ҳаётнинг барча соҳаларида СССР гражданлари ҳуқуқлари ва эркинликларини муҳофаза этади, уларнинг тенг ҳуқуқлигини таъминлайди.

СССР Олий Советига ўтган сайловлардан сўнг мамлакатимизда буюк тарихий воқеалар бўлди. 1976 йилда Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг XXV съезди бўлиб ўтди. У ички ва ташқи сиёсат соҳасида партия ва давлатнинг навбатдаги вазифаларини белгилаб берди. Съезд қарорлари Ватанимиз аҳолисининг фаровонлигини янада ошириш юзасидан барча режаларни белгилаб берди.

1977 йилнинг 7 октябрида давлат ҳокимиятининг олий органи депутатлари бутун совет халқининг хоҳиш-иродасини ифодалаб, СССР янги Конституцияси учун якдиллик билан овоз бердилар. Мамлакат янги Асосий Қонунининг ҳаётга жорий этилиши иқтисодий ва ижтимоий муносабатларнинг барча жиҳатларига самарали таъсир этмоқда, совет гражданларининг ҳақиқий демократик ҳуқуқ ва эркинликларини таъминламоқда.

Экономика, ижтимоий муносабатлар соҳасида, аҳоли фаровонлигини оширишда, шахснинг маънавий камолоти соҳасида эришилган барча муваффақиятларимиз Коммунистик партия, унинг ленинчи Марказий Комитети жамиятимизнинг раҳбар ва етакчи кучи бўлгани туфайли қўлга киритилди. Коммунистик партия социалистик давлат тараққиётининг асосий йўналиши сифатида совет демократиясини янада такомиллаштиришни белгилаб бермоқда.

Тўққизинчи чақириқ СССР Олий Совети муҳим қонуний ҳужжатларни қабул қилди: СССР Олий Советининг, палаталар доимий комиссияларининг, депутатларнинг фаолияти муайян даражада активлашди. Фақат шу йилнинг ўзидагина СССР Министрлар Совети тўғрисида, СССР гражданлиги тўғрисида муҳим давлат ҳужжатлари қабул қилинди. Олий Совет ва унинг органлари иқтисодий ва социал тараққиёт планларини ишлаб чиқиш ва қабул қилиш билан боғлиқ бўлган масалаларга тобора катта эътибор бермоқдалар.

Ҳокимият олий органининг тўққизинчи сессиясида 1978 йил ёзида СССР Олий Советига сайловлар тўғрисида Қонун қабул қилинди. Бу қонунда сайлов системамизнинг ҳақиқий демократик принциплари мустаҳкамланди. Биринчи моддада Иттифоқ Совети ва Миллатлар Советига депутатлар яширин овоз бериш йўли билан тўппа-тўғри ва тенг ҳуқуқлик асосида бевосита сайланиши қайд этилган.

Совет сайлов Қонуни сўзда эмас, амалда халқнинг актив иродасини таъминлайди, ҳар қандай камситишга барҳам беради, ҳокимият олий органига коммунизм ишига садоқатли, ишда ўзини кўрсатган, актив жамоат ишлари олиб бораётган энг муносиб кишиларни сайлаш учун барча имкониятни яратиб беради.

Янги Конституция ҳокимият олий органидаги барча ишларни янада мазмунан бойитди. Бу эса ўз навбатида Советларга халқ сайлаган кишиларга нисбатан янада юксак, янги талаблар қўймоқда.

Давлат ҳокимиятининг олий органларига бўлажак сайловлар жамиятимиз ҳаётида катта сиёсий воқеадир. Ҳозирги сайлов кампанияси ўзига хос хусусиятга эга: у КПСС XXV съезди қарорларини, ўнинчи беш йиллик план топшириқларини бажариш учун СССР ва барча иттифоқдош республикалар, шу жумладан, Ўзбекистон ССРнинг янги Конституциялари самарали ишлаётган, яшаётган ва амал қилаётган шароитда умумхалқ кураши қизғин бораётган вазиятда ўтмоқда.

Биз учун «Совет кишиси — ўз мамлакати ва ўз тақдирининг хўжайини», «Совет кишиси ҳамма нарса учун жавоб беради» сўзлари одатдаги сўзлар бўлиб қолган. Бу сўзларда бутун ҳокимият амалда халқники бўлган давлат гражданларининг актив ҳаётий позицияси ўз аксини топган. 1917 йилнинг октябрь ойидаёқ В. И. Ленин давлат аппаратининг қудратини беҳад оширувчи «ажойиб восита» ҳақида ёзган эди. Бу ажойиб восита меҳнаткашларни давлатни бошқариш кундалик ишига жалб этишдир. Жамиятимиз — етук социализм жамиятининг янада ривожланиши социалистик демократияни ҳар томонлама такомиллаштириш, жамоатчилик асосларини социалистик жамиятнинг барча жабҳаларини мустаҳкамлаш билан бирга янада кенгроқ ривожлантириш, ишлаб чиқариш ва ижтимоий ҳаётнинг барча соҳаларидаги умумхалқ ва маҳаллий вазифаларни ҳал этишда аҳолининг тобора кенгроқ табақаларини жалб этиш зарурлигини тақозо этмоқда.

СССР Олий Совети — давлат ҳокимиятининг барча жиҳатлари тўла тааллуқли бўлган олий органдир. Шу туфайли СССР Олий Совети фақатгина халқимизнинг ҳаётий тажрибага эга бўлган ва сиёсий етук вакилларидангина иборат бўлиб қолмай, балки ижтимоий ва меҳнат фаолиятида ҳам етарлича тажрибага эга бўлган вакиллардан иборат бўлиши мақсадга мувофиқдир.

СССР Олий Советининг ҳақиқий халқчил табиатини унинг таркиби ҳам кўрсатиб турибди. Ҳамма вақт халқ барча қатламларидан кишилар депутатликка сайланадилар, тўққизинчи чақириқ СССР Олий Советининг составида 498 ишчи бор. Улар депутатлар умумий сонининг 32,8 процентини ташкил этади. Зотан, улар халқ хўжалигининг турли соҳалари ишчиларидир. СССР Олий Совети составида 271 колхозчи бор. Улар 17,9 процентни ташкил этади. Ишчи ва колхозчилар СССР Олий Совети составининг ярмидан кўпроғини ташкил этади. Тўққизинчи чақириқ СССР Олий Совети депутатлари орасида КПСС аъзолари ва аъзолигига кандидатлар 72,2 процентни, партиясизлар 27,8 процентни, хотин-қизлар 31,3 процентни ташкил этади. Депутатларнинг 94 проценти орден ва медаллар билан тақдирланган. Депутатлар орасида 31 киши Совет Иттифоқи Қаҳрамони, 277 киши Социалистик Меҳнат Қаҳрамонидир, 50 процентдан зиёдроғи олий ва тугалланмаган олий маълумотга, 40 процентдан ортиғи эса ўрта ва тугалланмаган ўрта маълумотга эга.

СССР Олий Совети — кўп миллатли мамлакатимизнинг энг мўътабар органидир. Унинг депутатлари 62 миллат вакилларидан иборат. Ҳар бир сайловда СССР Олий Советининг состави муайян даражада янгиланиб бормоқда. Масалан, тўққизинчи чақириқ СССР Олий Советининг депутатларидан 868 депутат ёки унинг составининг 57,2 проценти бундан олдинги чақириқ СССР Олий Советига сайланмаган. Составнинг бундай янгиланиб бориши олий халқ органининг ишида халқнинг янгидан-янги энг яхши вакиллари иштирок қилишини таъминламоқда.

СССР Олий Советига бўлажак сайловлар партиямиз ленинча сиёсатининг янги тантанаси, совет халқи маънавий-сиёсий бирлигининг: унинг Коммунистик партия теварагига жипслашганлигининг янги, ёрқин кўриниши, социалистик демократиянинг ҳақиқий тантанасига айланади.

Ҳ. АБДУВАЛИЕВ,

В. И. Ленин номидаги ТошДУ юридик факультетининг доценти.

Т. БЎРИХЎЖАЕВ,

ўқитувчи.

2-пойафзал фабрикасининг бир группа ишчилари ўнинчи беш йилликнинг топшириғини муддатидан илгари адо этиб, келгуси беш йиллик ҳисобига меҳнат қилмоқда. 2-цехнинг пешқадам ишчилари (чапдан ўнгга) Г. Имомова, Ф. Шамсуддинова, Н. Акимовалар шулар жумласидандир. Бу ишчиларнинг мақсади: бир беш йилликда икки беш йиллик топшириғини адо этишдир.

В. Сиротнин фотоси.

РЕСПУБЛИКА БЎЙЛАБ

БЕТОН ЁТҚИЗИЛАДИ

Самарқанд областидаги Гагарин номли ва Навоий номли совхозларнинг экинзорларини Пай дарёсининг суви билан таъминлаётган «Дамариқ» канали реконструкция қилина бошланди. Етти километр узунликдаги ана шу канал ўзанини кенгайтириш ва унга бетон ётқизиш мўлжалланмоқда. Бу эса каналнинг сув ўтказиш қувватини бир ярим барабар кўпайтириш имконини беради. «Ленин йўли» каналини реконструкция қилиш ишлари ҳам бошланди. Бу канал Зарафшон водийсидаги бир қанча совхозларнинг экинзорларига сув бермоқда.

∴ ∴ ∴

ХЎЖАЛИК ҲИСОБИДАГИ БРИГАДА

«Сурхансовхозводстрой» ишлаб чиқариш — қурилиш бирлашмасидан Ахшан Вильданов бошлиқ бригада Злобин методи асосида ишлашга ўтди. Бунинг натижасида қўриқ ерлардаги хўжаликларда йўллар қуриш иши билан шуғулланаётган коллективнинг иш унуми ошди. Эндиликда бирлашмада хўжалик ҳисобида ишлаётган ўттизта бригада бор. Бу ерда яна бир нечта коллектив меҳнатни ташкил этишнинг илғор усулига ўтади.

∴ ∴ ∴

ЯНГИ УНИВЕРМАГ

Жиззах районининг қишлоқ кооператорлари очган универмаг дастлабки харидорларни қабул қилди. Икки қаватли бинода кийим-кечак, пойафзал, газлама, хўжалик буюмлари ва бошқа моллар билан савдо қиладиган секциялар жойлашган. Ҳозирги вақтда «Ўзбекбирлашув» системасида салкам 14,3 мингта магазин ва дўкон бор. Бу эса ўтган йилнинг бошидагига нисбатан қарийб уч юзта кўпдир.

(ЎзТАГ).

• *Истеъмол буюмларига — кенг йўл*

ЮКСАК МАРРА САРИ

КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Советининг «1976—1980 йилларда кўплаб талаб қилинадиган моллар ишлаб чиқаришни ривожлантириш ҳақида ва уларни сифатини ошириш чоралари тўғрисида»ги қарори фабрикамиз фаолиятида катта аҳамиятга эга бўлди. Ана шу қарордан келиб чиқиб, белгиланган ташкилий-техника планлари асосида иш олиб боряпмиз.

Дарҳақиқат, аҳолига сифатли, замонавий буюмлар етказиб бериш шу куннинг асосий вазифаси бўлиб қолди. Фабрикамиз меҳнат аҳли ҳам аҳоли учун зарур бўлган 30 хилдан ортиқ кенг истеъмол буюмлари ишлаб чиқаради. Беш йилликнинг кейинги йиллари мобайнида маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажмини кенгайтириш, буюмлар ассортиментини бойитиш, юксак унумдорликка эришиш ва энг муҳими, маҳсулот сифатини яхшилаш борасида сезиларли ютуқларни қўлга киритяпмиз.

Узоққа бориб ўтирмайлик. Мана, биргина ўтган йилнинг ўзида пландаги 6 миллион 655 минг сўмлик ўрнига 7 миллион 096 минг сўмлик маҳсулот реализация қилдик. Социалистик мажбуриятга кўра, планга қўшимча 400 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқардик. Ўн уч хил маҳсулот эса давлат Сифат белгиси билан тайёрланди.

Буларнинг ҳаммаси сифат ва самарадорлик беш йиллигининг ўтган йиллари мобайнида белгиланган ташкилий-техник планлар асосида оғишмай иш олиб борганлигимизни кўрсатади.

Ўтган йилнинг ўзида 60 дан ортиқ асбоб-ускуналар ўрнатилди. Жумладан, пластмассани қуюш учун мўлжалланган термопласт автоматининг самарасы катта бўляпти. Ундан ташқари прессловчи, бичувчи тикув машиналари ҳам юксак самарадорликка эришувимизда қўл келяпти. Бу йил ҳам ана шундай янги агрегатлардан 70 тага яқинини ўрнатиб, ишга туширишни мўлжаллаганмиз.

▲ ҚУВВАТ ОРТМОҚДА
▲ БУЮМЛАР АССОРТИМЕНТИ КЕНГАЯДИ
▲ МОСКВА ОЛИМПИАДАСИ УЧУН
▲ ЯНГИ ТЕХНИКА ШАРОФАТИ

Йилдан-йилга фабрикамиз маҳсулотига бўлган эҳтиёжнинг ўсиб бораётганлиги янги қувватларни ишга туширилишини талаб этмоқда. Ана шу мақсадда яқинда Андижонда фабрикамизнинг янги филиалини очдик. Филиал янги, замонавий, такомиллашган машиналар билан жиҳозланган. Бу ерда малакали 35 нафар ишчи меҳнат қиляпти. Улар бу йил 300 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқаришга аҳд қилишган.

Меҳнат унумдорлигини ошириш ва маҳсулот сифатини яхшилаш борасида рационализаторларимиз тинмай изланишмоқда. Фақат ўтган йилнинг ўзида умумий иқтисодий самараси 50 минг сўмлик бўлган бир қатор таклифлар жорий этилди. Бу йил улар 40 дан ортиқ рационализаторлик таклифини ишлаб чиқаришга жорий этиб, 60 минг сўмлик иқтисодий самара олишга бел боғлашди.

Бу йилги мажбуриятларимиз ҳам ҳар йилгидан улкан. Коллективимиз партия қарорларига жавобан спортчилар ва аҳоли учун 7 миллион 570 минг сўмлик, мажбуриятга кўра 400 минг, муқобил планга биноан 50 минг сўмлик маҳсулот тайёрлаб беришга азму-қарор қилди. Бу билан биз маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажмини учинчи йилдагига нисбатан 13 процентга кўпайтирган бўламиз.

Белгиланган марраларни муддатидан илгари эгаллаш учун айни кунларда социалистик мусобақа кенг қулоч ёйди. Ишчи ва хизматчиларимиз СССР Олий Советига сайловлар муносабати билан юзага келган юксак сиёсий меҳнат кўтаринкилигида тер тўкишмоқда. Бичувчи А. Типашкин, тикувчилар В. Довроресова ва С. Мираҳмедов, Р. Холиқов каби ўнлаб ўз касбининг усталари ўнинчи беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари адо этиб қўйишди. Шу кунларда бу пешқадамлар 1981 йилнинг турли ойлари ҳисобига маҳсулот ишлаб чиқаришмоқда.

Бу йил коллективимиз олдида тайёрланаётган буюмлар ассортиментини янада кенгайтириш вазифаси турибди. Ҳозирнинг ўзида мутахассисларимиз бир қатор буюмларнинг моделларини яратдилар. Тўртинчи йилда 34 ва 35-моделли сафар сумкалари, 17-моделли туристлар рюкзаги, шунингдек Ватанимиз пойтахти Москвада бўлиб ўтадиган олимпиада ўйинлари шарафига боксчилар қўлқопи, волейбол тўпи, пионерлар сумкаси, ёшларнинг камари ва бир қатор спорт сумкаларини ишлаб чиқариш ўзлаштирилади.

Биз аминмизки, тўртинчи йилни юксак суръат билан бошлаган коллективимиз ўз олдига қўйган вазифаларни муваффақиятли адо этади. Ҳозирги кундаги юксак иш суръати ана шуни кўрсатиб турибди.

С. САИДКАРИМОВ,

Ўзбекистон ССР Енгил саноат министрлигига қарашли спорт буюмлари фабрикасининг бош инженери.

Меҳнаткашларга мададкор

ЎЗБЕКИСТОН ВА ЖАҲОН

Эшонхўжанинг аҳволини тушуниш мумкин. У касалларни эрта саҳардан кечкурунга қадар бирин-кетин қабул қилиб туради. Минг-минглаб кишилар — Луанда ва унинг атрофидаги аҳоли, бундан бир неча йил муқаддам мустамлакачилик ҳукмрон бўлган даврда врачга мурожаат қилишни хаёлига ҳам келтирмаган кишилар марказий госпиталга ҳар куни келиб турадилар. Бу ерда соғлиқни сақлаш системасини барпо этишда, мустамлакачиликнинг энг оғир сарқитларидан бири — Ангола туб аҳолисига тиббий ёрдамнинг мутлақо йўқлигидан тезроқ халос бўлишида кўмаклашиш учун ёш Африка Республикасига келган Совет ва Куба врачлари бугун шу ерда ишламоқдалар.

Тошкент медицина институтини бундан ўн уч йил муқаддам тамомлаган Эшонхўжа Юнусхўжаев медицина олий ўқув юртларимизнинг бирорта дарслигида кўрсатилмаган у ёки бу касалликларни шу ерда учратди. Бу бежиз эмас эди, бу — Португалия ва бошқа Европа мамлакатларининг «денгизнинг нариги ёғидаги мулклари»да яшовчи аҳоли турмуш даражасининг ҳаддан ташқари пастлиги, медицина ёрдамининг йўқлиги, доимо антисанитария шароитида, ярим очликда яшаш натижасидир.

Эшонхўжа хонасига таклиф этиб: — ўриндиқда ўтирган мана бу аёлга бир қаранг. У неча ёшда деб ўйлайсиз? — деди.

Қадди букик, ёши бир жойга бориб қолган аёл. Юзини ажин босиб кетган. Тинкаси қуриган, азоб-уқубат тортганлиги билиниб турибди. Эҳтимол олтмишдан ошгандир? Маълум бўлишича, у бор-йўғи 35 ёшда экан. Бунга ишонгинг келмайди.

— Бундай беморлар жуда кўп келишади, — дейди Эшонхўжа Юнусхўжаев. — Уларнинг ҳаммасига ёрдам беришга интиламиз. Аммо буни уддалаш осон эмас: сабаби касаллик кўпинча сурункали тус олган бўлади.

— Мен Луандага келиб, госпиталда иш бошлашга тўғри келган пайтда номи ёзилган бўм-бўш кабинетлардан бўлак ҳеч нарсани топа олмадим, — деб ҳикоя қилади Э. Юнусхўжаев, — лекин иложи борича тезроқ ишга киришиш зарур эди: юзлаб кишилар госпиталга тонг отмасдан келиб ёрдам кутардилар. Ҳайриятки, Тошкентдан жўнаб кетар эканман, ўзим билан асбоб-ускуналарни олган эканман. Мен ана шу асбобларни қўллаб, ишлай бошладим. Кундузи беморларни қабул қилдим, кечқурун эса ярим кечагача анголалик фельдшерлар билан биргаликда асбоб-ускуналарни — омборларда, госпиталь ертўлаларида қолиб кетган деталларни қидириш билан шуғулландим, иккита тиш даволаш креслоси, иккита бор машинасининг винтларини битта-битталаб йиғдим.

Тез орада социалистик мамлакатлардан асбоб-ускуналар келтирилди. Орадан уч ой ўтгач, кабинетлар, 30 ўринли стационар очилди. Эшонхўжа буларнинг ҳаммаси тўғрисида кейинчалик гапириб берди. У юраги эзилган ўша оғир кунлар ва ойларни эслади: юзлаб одамлар ёрдам кутишарди, бир неча суткалаб, сабр-тоқат билан кутишарди, у эса бу кишиларга ёрдам беришга бир ўзининг курби етмаслигини сезарди. Биз эндиликда унинг уйида ўтирибмиз, ҳақиқий ўзбек паловини тановул қилдик, кўк чой ичдик. Ўшанда атрофи океан билан қуршаб олинган, уйимиздан минг-минг километр олисдаги Луандада ўтирганлигимизга ишонгимиз келмасди.

Бизнинг оқшомги меҳмондорчилигимизни телефон қўнғироғи бузди: кубалик врачлар госпиталга Юнусхўжаев келишини илтимос қилишарди. Бемор жуда оғир. Улар совет ҳамкасблари билан маслаҳатлашишни хоҳлардилар.

Ўша тунда у уйга қайтиб келмади. Эрталабгача операция столи атрофида тик туриб чиқди. Ёш деҳқон йигитнинг пастки жағ суякларини битта-битталаб жой-жойига қўйиб чиқди. Шикаст кўрган киши Луандага Минонга шаҳридан самолётда олиб келинибди. Далада йигит ишлаётганида унитачи каллакесарлар ҳужум қилиб, далада дуч келган кишиларнинг ҳаммасини отиб, чавақлаб ташлашган. Бахайбат пичоқ ўн саккиз яшар йигитнинг пастки жағини мажақлаб бўйнига қаттиқ шикаст етказган. Ёш деҳқон соғайиб кетди, лекин унинг юзида чандиқлар қолади: бу янги ҳаёт учун кураш далили.

Саҳарлаб Эшонхўжа беморларни одатдагидек қабул қила бошлади. Яна бир кеча бедорлик билан ўтди. Серташвиш янги кун бошланди... Лекин совет кишисининг табиати шунақа. У одамларга биринчи бўлиб мадад қўлини узатади. Кубалик ва анголалик ҳамкасблари ҳамюртимиз билан тонг чоғи сўрашишар экан: «Ассалому алайкум, камарада!» дейишади.

С. ФРОЛОВА.

ЎзТАГ мухбири.

Коллектив эътиборида

«Октябрь 50 йиллиги» номли тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмаси коллективи ўнинчи беш йилликнинг зарбдор учинчи йилини 11.814 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш билан якунлади. Бу маҳсулотнинг ярмидан ортиғи кичкинтойлар учун мўлжалланган буюмлардир.

Болалар учун мўлжалланган буюмлар корхонанинг шаҳримизнинг Шимолий-Шарқ массивидаги филиалида тайёрланади. Бу ерда сўнгги йилларда ўқувчи болалар учун тикилаётган шим ва кўйлаклардан кўплаб тайёрлаш, сифатини яхшилаш бўйича катта ишлар амалга оширилди. Жумладан, ҳозир болалар учун шим тайёрланадиган участка иш жараёнининг механизациялаштирилиши жиҳатидан пешқадам саналади. Бу ерда меҳнат поток усулда ташкил этилган, энг янги машина-механизмлар ўрнатилган. Ҳозир корхонада Сифат белгиси билан тайёрланаётган етти хил буюмнинг тўрт хили болалар буюмларидир.

Бу йил бирлашмада 6 та янги моделдаги буюм ишлаб чиқарилади. Шундан тўрттаси кичкинтойларга аталган.

Ленин районидаги 1/1 сайлов участкасида СССР Олий Советига бўладиган сайловларга пухта ҳозирлик кўриб қўйилди.

СУРАТДА: (чапдан ўнгга) агитпунктнинг ишчан агитаторларидан Е. Мустафина билан участка сайлов комиссиясининг секретари В. Корнюхина сайловчилар рўйхатини яна бир бор кўздан кечиришмоқда.

М. Нуриддинов фотоси.

● ТОШКЕНТНИ БОҒ-РОҒЛАР ШАҲРИГА АЙЛАНТИРАМИЗ

ОБОД ВА КЎРКАМ

Сергели Тошкент зилзиласи туфайли рўй берган саросима ва серташвиш кунларда қурила бошланган эди. Мана шунга ҳам 13 йил бўлибди. Ҳозир у пойтахтимизнинг гўзал ва навқирон районларидан бирига айланди. Уни ҳақли равишда Йўлдош шаҳарча, деб аташмоқда. Эндиликда бу шаҳарча пойтахтнинг таркибий қисми бўлиб қолди. Районнинг яшил бойлигини кўпайтириш, аҳоли яшаши ва дам олиши учун энг қулай шароитлар яратишга йил сайин катта аҳамият бериб келиняпти. Ҳар йилнинг ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш мавсумида 60—70 минг тупдан турли навли ниҳоллар экиляпти.

Сунъий кўли ва кенг дам олиш зонаси бўлган янги боғ бунёд этилиб, унга «Коммунистик шанбаликнинг 50 йиллиги», деб ном берилди. Бу боғ доимо оқар сув билан таъминланган. Бу ушбу дам олиш зонасига ажиб файз бериб турибди.

Ҳар йили куз мавсумида боғдаги дарахтлар кўздан кечирилиб, синган, эгилган ва ортиқча шохлар буталиб, уларга шакл берилмоқда. Бу ҳам дов-дарахтларнинг гуркираб ўсишини таъминлаяпти.

Совет Армияси майдонида ҳам истироҳат боғи бунёд этилиб, аҳоли ҳордиқ чиқариши учун қулай шароитлар яратилди.

Тошкент — Сергели магистралида, Фрунзе райони чегарасида, Чоштепа кўчасида ва бошқа жойларда ўнлаб микрохиёбонлар барпо этилди.

Ободонлаштириш борасида район корхона ва ташкилотлари томонидан ҳам анча мақтовга сазовор ишлар қилинди. Жумладан, 7-таксомотор парки ўз кучи билан яшил зоналар учун 3 километр узунликда суғориш водопроводи қуриб берди. 4-автопарк эса 500 метр йўлка қуриб, унинг атрофига 1.5 минг тупдан ортиқ кўчат ўтказди. Улар суғориш тармоқлари билан таъминланди. 1-йўлсозлик бошқармаси автобус бекатларида 15 та соябон қуриб берди. Шунингдек, бошқа ташкилотлар ҳам ободонлаштириш ишига актив ҳисса қўшиб келмоқда.

Ўтган йил куздаги ободонлаштириш икки ойлигида район меҳнаткашларининг оммавий иштирокида 39 минг туп дарахт, 132 минг яшил гўсиқ, 30 минг туп турли гул кўчатлари ўтказилди.

Аммо ҳали районда ободончилик ва кўкаламзорлаштириш борасида қилинадиган ишлар кўп. Янги турар жой объектлари атрофини қурилиш чиқиндиларидан тозалаш ва бу жойлардаги ёш дов-дарахтларни гуркираб ўсишини таъминлаш учун жуда кўп иш қилиниши лозим.

Районда суғориш тармоқларини ривожлантириш, уларни кенгайтириш ва янгиларини қуришга ҳам катта аҳамият берилмоқда. Ҳозир райондаги суғориш тармоқларининг 80 процентини бетонланган ариқлар ташкил қилади.

Ўтган йили Нилуфар, Чоштепа, Локомотив кўчаларида янги кўприк қувурлари қурилди. Буларнинг ҳаммасини ободонлаштириш бошқармаси коллективи назорат қилиб туради. Районда йўл ва йўлкаларни ободонлаштиришга ҳам катта эътибор билан қаралмоқда.

Чоштепа кўчаси бўйлаб Жўн анҳоридаги кўприккача йўлка қурилиб кўча ободончилиги яхшиланди. 9 та тупик, 5 та проезд кўчалари асфальтланди. Саъдий, Питомная кўчалари ремонт қилинди. Мебель заводи атрофида ва «Сергели-2» массивида кўплаб янги йўлкалар қурилди. Жами 18,5 минг квадрат метр йўл қурилиб асфальтланди. Район бўйича 45 та бекат соябонлар билан таъминланди.

• Чилонзор ва Фрунзе район меҳнаткашларини шаҳримизни ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш борасидаги ташаббусига қўшилган район меҳнаткашлари 120 минг сўмлик ободонлаштириш ишларини бажаришади. Ундан йўлларни асфальтлаш, суғориш тармоқларини кенгайтириш, янги ободончилик объектлари қуриш мақсадида фойдаланилади. Амалга оширилаётган бу тадбирлар Сергели районини янада гўзаллаштириш, файзли ва кўркам қилиш имконини беради.

Б. ОРИФХЎЖАЕВ.

ТО Справкалар бюроси

ХАТЛАРГА ЖАВОБ БЕРАМИЗ

А. ИСАЕВ: Мен Улуғ Ватан урушининг II группа инвалидиман. Шу боисдан шаҳримиздаги протез устахонаси ҳамда эшитув аппаратларини ремонтдан чиқарадиган устахона адресини беришингизни илтимос қиламан.

Жавоб: Шаҳримизнинг Механическая кўчасидаги 5-«А» уйда Ўзбекистон ССР Социал-таъминот министрлигининг республика ортопедия-протезлаш заводи жойлашган. Бу заводнинг бир қанча цехлари бор. Жумладан, корхонанинг пойафзаллар ва протезлар тайёрлайдиган цехлари ҳам бор. У ерга 4 ва 5-троллейбусларда бориб, «Куйбишев майдони» бекатида тушилади. Бундан ташқари 21-автобусда тўғри заводгача бориш мумкин.

Шаҳримизда эшитув аппаратларини ремонт қиладиган устахона ҳам бор. У Новополторацкий кўчасининг 100-уйидаги «Болалар оптикаси» магазинида жойлашган. Бу ерда эшитув аппаратлари ремонт қилинади. У ерга 3-автобусда бориш мумкин.

* * *

Б. ҚОДИРОВ: Шаҳримизнинг диққатга сазовор жойларидан бири Театр майдонидир. Айтингчи, ана шу майдон қачон бунёд этилган?

Жавоб: Шаҳримиз марказидаги ҳозирги Театр майдонига аслида 1868 йили асос солинган. Ўшанда у ерда Воскресенск бозори жойлашган, бу ерда майдон ва савдо маркази ҳам бўлган. Ҳозирги Театр майдони тошкентликлар ва пойтахтимиз меҳмонларининг мириқиб ҳордиқ чиқарадиган жойларидан бирига айланган. Майдонда 1947 йили академик А. Шчусев лойиҳаси ва раҳбарлигида, шунингдек республика халқ усталари иштирокида А. Навоий номидаги Ўзбек Давлат академик катта театри бунёд этилди. Бу майдонни «Пахта» фонтани безаб туради. Унинг муаллифлари В. Волчек ва В. Архангельскийлардир. Маълумки, ана шу Театр майдонида жуда катта ҳажмда реконструкция ишлари олиб борилди. Шу туфайли майдоннинг кўрки яна ҳам гўзаллашиб кетди.

* * *

Ш. ҚОБУЛОВ: Мени ҳунар-техника билим юртларида таълим олаётган ўқувчиларга қандай имтиёзлар берилиши тўғрисидаги маълумот қизиқтиради. Илтимосимни бажо келтирсангиз.

Жавоб: Ишлаб чиқаришдан бевосита ажралмаган ҳолда кечки (сменали) ҳунар-техника билим юртларида ўқиётган ишчилар имтиҳонга тайёргарлик кўришлари ва бу имтиҳонларни топширишлари учун бир йил ҳисобидан 30 иш кунига озод этиладилар. Шундай ҳолларда бундай ишчиларнинг асосий иш жойидаги иш ҳақининг 50 проценти сақланиб қолади.

* * *

М. СУЛТОНОВА: Айтингчи, қандай категориядаги ходимларга ишлаб чиқаришда бепул сут берилади?

Жавоб: Зарарли меҳнат шароитида меҳнат қилаётган ишчи ва хизматчиларга белгиланган норма бўйича текинга сут ёки унга тенг бўлган бошқа озиқ-овқат маҳсулотлари берилади. Айниқса зарарли меҳнат шароитида ишлаётган ишчи ва хизматчилар эса белгиланган норма бўйича даволаш-профилактик овқат билан таъминланишади.

* * *

Т. АҲМЕДОВА: Болалар учун олинадиган алиментни омонат кассага қўйиш мумкинми?

Жавоб: Ҳа, мумкин. Бунинг учун аввало омонат кассага имконият борича жамғарма қўйиб, омонат касса дафтарчаси очиш керак. Шундан сўнг алимент тўловчи кишининг иш жойидаги бухгалтерияга болалар учун олинадиган алиментни ана шу омонат кассада очилган меҳнат дафтарчасига юборишни сўраб ариза ёзилади. Кейин бухгалтерия алимент эгаси номига омонат дафтарчаси очилган кассага тегишли пулни юбораверади.

▲ АМАЛИЙ САНЪАТ УСТАЛАРИ

КАШТАДАГИ СИЙМОЛАР

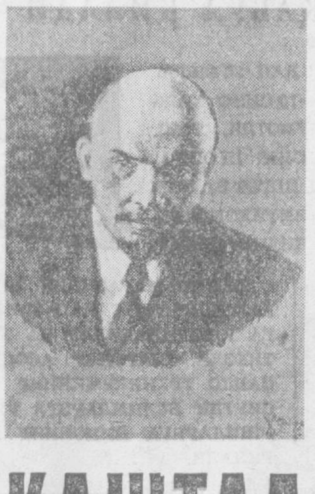

«...Уйда ишлайдиган ҳунарманд усталарга ижодий меҳнат қилишлари учун ғоят қулай шароит яратилсин. Уларнинг фаолияти совет воқелиги руҳига ва характерига, унинг эстетикасига мос бўлган ноёб бадиий буюмлар яратишга қаратилсин».

(Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг «Республикада халқ амалий санъатининг аҳволи ва уни янада ривожлантириш тадбирлари тўғрисида»ги қароридан).

Адашмасам, 1949 йилнинг қиши эди. Калинин районидаги М. Горький номли 20-ўрта мактабда ўқирдим. Тошкентда ажойиб виставка очилганмиш, унда Алишер Навоийнинг ипак билан тикилган портрети қўйилганмиш, деган овоза тарқалди. Муаллимимиз якшанба куни ўттизга яқин ўқувчини Тошкентдаги ҳозирги Темирйўлчилар маданият саройига олиб келди. Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг 25 йиллигига бағишлаб бу ерда ташкил этилган кўргазманинг экспонатлари орасида ўзбек шеъриятининг даҳоси Алишер Навоийнинг ипак билан тикилган портрети кўплаб томошабинларнинг диққат-эътиборини тортарди. Кишилар бу портрет олдида узоқ-узоқ туриб, каштачи маҳоратига тасанно айтишарди.

Шундан бери кўп сувлар оқиб ўтди...

1977 йил 26 июнда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети республикада халқ амалий санъатининг аҳволи ва уни янада ривожлантириш тадбирлари тўғрисида қарор қабул қилганда, бу ҳужжатдаги қуйидаги сатрлар эътиборимни тортди: «...Тошкент шаҳрида бадиий каштачилик бўйича Ўзбекистон ССР халқ рассоми Фазилат Сайдалиеванинг устахонасини очиш масаласи ҳал этилсин». Шу сатрларни ўқидим-у, Фазилат Сайдалиева билан учрашишга қарор қилдим.

Фазилат опа Тошкент шаҳри марказида Пролетар кўчасидаги кўп қаватли уйлардан бирида яшаркан. Унинг ҳузурига ташриф буюриб, бундан ўттиз йил аввал А. Навоий портретини ипак билан тиккан чевар шу аёл эканлигини билдим. Опанинг уйи худди бадиий салонни эслатади. Қаёққа қараманг расмлар, кашталар. Улар орасида битгани ҳам, битмагани ҳам бор.

Ўзбекистонда бадиий каштачилик энг қадимий санъатлардан саналади. У халқдаги ўз турмушини гўзал қилиш истаги натижасида юзага келган. Инсоний ҳуқуқлардан маҳрум этилган оналаримиз, бувиларимиз тўрт девор орасида ўтириб, ўз юрак туйғуларини игна ва ипак орқали ифода этишган. Натижада эрам боғларидай гўзал шоҳи сўзаналар, палаклар, чамандагул дўппилар яратилган.

Аммо ўзбек каштачилигида игна ва ипак орқали инсон образини яратишга интилиш совет воқелигимизга хос, санъатимизнинг шу тури тараққиётининг белгиси бўлган ҳодисадир.

Фазилат Сайдалиева Улуғ Октябрь тенгдоши. У ёшлигида врач бўлишни орзу қилганди. Лекин рассомликка ҳам ҳаваси баланд эди.

... Бу воқеа Тошкент Давлат медицина институтининг учинчи курсида ўқиб юрганида бўлганди. Институт домлаларидан бири эллик ёшга тўлди. Фазилат ўзи беҳад ҳурмат қиладиган устозининг рангли портретини ишлаб юбилей кечасига совға қилди. Ҳамма нозиккина, нафисгина ўзбек қизининг катта талантини кўриб ҳайрон қолишди. Кўпчилик унга институтни ташлаб бадиий-рассомчилик билим юртига кириб ўқишни маслаҳат берди. Қиз эса мақсади врач бўлиш эканлигини айтиб, ўқишни давом эттираверди. Лекин барибир институтни тугаллаш унга насиб этмади. Оғир дардга чалинганлиги сабабли ўқишни ташлашга тўғри келди. Орадан уч йил ўтгач, Фазилат Тошкент халқ ижодий уйи қошидаги уч йиллик тасвирий санъат курсини битирди. Институтда ўқиганида анатомияни яхши ўрганганлиги рассомчиликни эгаллашида жуда қўл келди. Унинг санъаткор сифатида ўз йўлини топишида эса дастлаб рассомлар В. Фадеев ва А. Ершова, кейинроқ Ўзбекистон ССР халқ рассоми Абдулҳақ Абдуллаев яқиндан ёрдам беришди. Курсни битиргач «Ўзбекистон рассомлари» артелида меҳнат фаолиятини бошлаб, гуашда нақш ва панноолар ишлади. Бу асарлари халқ талантларининг кўргазмаларида намойиш этилди. 1943—1944 йилларда Охунбобоев номли республика ёш томошабинлар театрида рассом бўлиб ишлади ҳамда бир қатор китобларга расмлар чизди.

Фазилатнинг каштачиликка ўтиши ҳам қизиқ бўлди. Ёз пайтлари Тошкентдаги ҳовлиларида анвойи гуллар чамандек очилиб ётарди. Фазилат ўтириб, гулзордаги атиргулларнинг нусхасини ипакка кўчиришни машқ қилди. Кейин сўзана, дўппи, палак тикишга ўтди.

Республикамизнинг чорак асрлик юбилейига қизғин тайёргарлик кетаётган пайтда ёш рассомга ипакда портретлар ишлаб, паннолар тикиш нияти тинчлик бермай юрганди. У республика тўйига шеъриятимизнинг даҳоси Алишер Навоийнинг портретини ипакда тикиб совға қилишга аҳд қилди. Иш ғоят муваффақиятли чиқди. Ўзбек рассомининг номи матбуот саҳифаларида тез-тез тилга олинадиган бўлиб қолди. Жумладан, 1951 йил 18 августда «Советская культура» газетаси у ҳақда шундай деб ёзди: «Қардош республикалар ва айниқса, рус халқи санъатини чуқур ўрганиш ўзбек чеварларига каштачиликнинг янгидан-янги йўлларини эгаллаш имконини бермоқда. Республикада айниқса, бир қатор халқ ижоди виставкалари қатнашчиси бўлган Ўзбекистон ССР халқ рассоми Ф. Сайдалиеванинг асарлари машҳурдир. Шарқ орнаментини аъло даражада билиши, юқори техника, маҳорат Сайдалиевага қисқа вақтда ўзбек миллий тасвирий санъатининг йирик вакиллари сафидан ўрин олиш имконини берди».

Игна билан инсон тасвирини чизиш игнада қудуқ қазиш билан баробар. Бу чевардан нозик дид, маҳорат, қунт ва ирода талаб этади.

Мана, рассом ишлаган, кўп йиллардан бери Ўзбекистон ССР санъат музейида намойиш этилаётган Алишер Навоий портретини олайлик. Бу асарини у бир йил ишлаган. Портретнинг чекка қисми Навоий замонига хос гул ва нақшлар билан безалган. Бу безаклар асарнинг композициясини бойитган, унга ўзига хос латофат, гўзаллик бахш этган.

Фазилат опа каштачиликда катта маҳорат орттиргандан кейин пролетариатнинг улуғ доҳийси Владимир Ильич Лениннинг портретлари туркумини яратишга киришди. Бу ишга у уч йилдан ортиқ вақтини сарфлади. У яратган доҳий портретлари ҳозир Боку, Киевдаги санъат музейларида, Тошкентдаги А. Навоий номли адабиёт музейида доимий намойиш қилинмоқда. В. И. Ленин портретлари туркумини яратганлиги учун Ф. Сайдалиева республика Давлат Ҳамза мукофотига сазовор бўлди. Каштачи-рассом буюк рус шоири М. Ю. Лермонтов, украина адабиётининг классиги Т. Г. Шевченко, тожик ва ўзбек совет адабиётининг классиги Садриддин Айний, ўзбек шоир ва адиблари Бобир, Ойбек, Ғафур Ғулом, таниқли саҳна устаси Сора Эшонтўраеванинг портретларини ишлади, сўзаналар тикди.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Леонид Ильич Брежневнинг етмиш йиллиги бутун совет халқининг ва дунёдаги барча тараққийпарвар, тинчликсевар халқларнинг катта байрамига айланди. Бу байрамга ҳамма қатори Фазилат опа ҳам олдиндан тайёргарлик кўрди. Уруш йиллари Леонид Ильичнинг ҳарбий формада тушган расмини ипакда тикиб, юбилей арафасида совға қилиб юборди. Орадан кўп ўтмай ўзбек каштачи-рассоми номига қуйидаги миннатдорчилик мактуби келди.

«Ҳурматли Фазилат Шариповна! Ажойиб совғангиз учун Сизга катта раҳмат. Нимаики қалб қўрини қўшиб қилинса, юракдан қабул этилади. Урушнинг оғир кунлари, тинчлик кунларидаги серташвиш дамлар, қисқаси, партия қандай ўргатган бўлса шундай: одамларга, Ватанга имкон борича хизмат қилишга, имкон борича наф келтиришга интилиб яшаган ҳаётим яна бир-бир кўз ўнгимдан ўтди.

Яна бир марта катта раҳмат. Сизга катта ижодий муваффақиятлар тилайман.

Л. И. БРЕЖНЕВ».

Бу мактуб Фазилат опанинг қалбини қувончга тўлғазиб юборди. Ўзбекистонлик оддий каштачи-рассомнинг камтарона совғаси учун улуғ мамлакатнинг улуғ йўлбошчиси хат йўллаб миннатдорчилик билдирса, ижодида муваффақиятлар тиласа... Фазилат опа Леонид Ильичнинг мактубини ўқир экан, беихтиёр ўтмиш замонда яшаб ўтган, истеъдоди тўрт девор орасида гулдайин сўлган юзлаб, минглаб мунис ўзбек аёлларини эслади. Уларнинг мингдан биттасига ҳам таланти билан эл-юртга танилиш, қаётда из қолдириш насиб этмаганди. Фақат совет замонида, социализм шароитидагина Шарқ хотин-қизлари эркаклар билан баравар меҳнат ва ижод қилиш, моддий ва маънавий бойликлар яратиш имконига эга бўлдилар. Бунинг учун барча қатори Фазилат опа ҳам Коммунистик партия ва Совет ҳукуматига чексиз миннатдорчилик билдиради.

Санъаткорнинг қирқ йиллик ижодий фаолиятига разм солганда, унинг ижод маҳсули у қадар кўп эмаслигини кўриш мумкин. Лекин санъатда, энг муҳими миқдор эмас, сифат эканлигини ҳисобга олганда, рассом оз бўлса ҳам соз ижод қилганлигига, узоқ-узоқ йиллар республикамиз музейларининг кўрки бўлиб қоладиган ажойиб портретлар, сўзаналар яратганлигига қаноат ҳосил қилиш мумкин. У ҳозир ҳам янгидан янги асарлар яратиш устида тинмай изланмоқда.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети республикада халқ амалий санъатининг аҳволи ва уни янада ривожлантириш тадбирлари тўғрисида қарор қабул қилганидан кейин Фазилат опа шогирдлар тарбиялашга алоҳида аҳамият бера бошлади.

Ҳозир Тошкент шаҳридаги мактабларнинг ўқувчиларидан Наима Тўхтаева, Ильмира Ҳожимуродова, Ильмира Бобожонова, Эльвира Аджиумерова каби ёшлар унга шогирд тушиб, каштачилик сирларини ўрганишяпти. Қизлар босма палак, ироқи, илмоқ тикишни ўрганиб олишди.

Фазилат Сайдалиеванинг ҳаётини бутунлай каштачилик ва рассомчиликка бағишланган десак ҳеч муболаға қилмаган бўламиз. Опанинг ҳузурида уч-тўрт марта бўлиб, унинг турмуш тарзи, ижод жараёни билан танишиб, кашта, ипак, игна, мўйқалам ва бўёқлар унинг бутун ҳаёти эканлигига, шуларсиз у турмушни тасаввур этолмаслигига ишонч ҳосил қилдик. Санъатда киши ўзига шафқатсиз бўлиб, тинмай ижодий изланганлагина ажойиб асарлар ярата олиши мумкинлигини Фазилат опа мисолида яна бир бор тушундик.

А. ЭГАМНАЗАРОВ.

СУРАТДА: Фазилат Сайдалиева ишлаган «В. И. Ленин» ва «Алишер Навоий» портретлари.

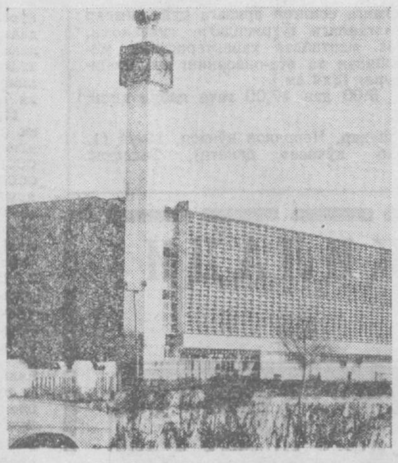

ЖОНАЖОН РЕСПУБЛИКАМИЗ БЎЙЛАБ. Урганч шаҳри кун сайин чирой очмоқда. СУРАТЛАРДА: юқорида — шаҳарнинг марказий телеграф биноси; пастда — «Хоразм» кинотеатри.

Х. Шодиев фотолари.

● Абу Али ибн Сино туғилган куннинг 1000 йиллиги олдидан

Тиббий қомус нашр этилади

1980 йилда Ўрта Осиёнинг буюк мутафаккир олими Абу Али ибн Сино туғилган куннинг 1000 йиллик тўйи нишонланади. Буюк олимнинг ана шу таваллудини ўтказиш юзасидан Тошкент шаҳрида ҳам катта тайёргарлик ишлари олиб борилмоқда. Ўзбекистон ССР Фанлар академиясига қарашли «ФАН» нашриётида Абу Али ибн Синонинг табобат соҳасидаги асосий ва энг машҳур асари бўлган «Тиб қонунлари»ни нашр этишга қизғин тайёргарлик кўрилмоқда. Шу муносабат билан нашриёт директори Ҳабибулло Бектемирович БЕКТЕМИРОВ мухбиримизга қуйидагиларни маълум қилди:

— Нашриётимиз коллективи зиммасига масъулиятли ва шарафли вазифа топширилган. Биз «Тиб қонунлари»ни тайёрлаб, китобхонларнинг кенг оммасига тақдим этишимиз керак. Бунинг учун албатта барча чора ва тадбирлар кўрилмоқда. «Тиб қонунлари»нинг барча китоблари ўқувчиларга ўз вақтида етиб бориши учун тадбирлар белгиланмоқда.

Мазкур асарнинг нашр этилиши Ўзбекистон маданий ҳаётида муҳим воқеа бўлади. Бу асар ўз даврининг мукаммал тиббий қомусидан иборат бўлиб, унда ўрта аср Шарқ табобати ўзининг тўлиқ ифодасини топган. Олим ибн Сино ушбу асарида бу қадимги фаннинг минг йиллик ривожига якун ясабгина қолмай, балки уни янги камолот поғонасига кўтарди. Айни вақтда табобат илмининг кейинги асрлар давомида қўлга киритган қатор муҳим ютуқларини ҳам олдиндан кўра билди.

«Тиб қонунлари» тахминан 1012—1023 йилларда араб тилида ёзилиб, қисқа вақт ичида табобатчилик бўйича яратилган асарларнинг энг мумтоз ва мўътабар намунаси бўлиб қолди. У XII асрдаёқ араб тилидан лотин тилига таржима қилинди. XV асрга келиб китоб чоп қилиш ишлари йўлга қўйилгач, биринчи бор нашр этилган асарлар орасида «Тиб қонунлари» ҳам бор эди.

Бу асар қарийб 500 йил давомида Осиё ва Европа қитъаларининг шифокорлари учун энг асосий қўлланма бўлиб келди. XVII асрнинг охирларигача Европанинг дорилфунунларида табобат дарслари Ибн Синонинг ана шу китоби асосида олиб борилди.

Буюк алломанинг кўп томли асарини илмий изоҳлар билан таржима қилишдан мураккаб вазифани дунёда биринчи бўлиб Ўзбекистон шарқшунос олимлари амалга оширдилар ва беш китобдан иборат «Тиб қонунлари»ни медиклар билан ҳамкорликда рус ва ўзбек тилларида (1953—1961 йиллар) нашр эттирдилар.

«Тиб қонунлари»нинг биринчи китоби табобатнинг назарий асослари ҳамда амалий табобатнинг умумий масалалари ҳақида маълумот беради ва бу китоб 1980 йилнинг учинчи кварталида нашрдан чиқади. Ўша даврнинг табобатида қўлланилган дори-дармонлар ҳақида етарли маълумотлар баён қилувчи иккинчи китоб эса юбилей йилининг учинчи кварталида тайёр бўлади. Учинчи китобнинг биринчи томи шу йилнинг биринчи кварталида, иккинчи томи шу йилнинг давомида, тўртинчи китоб эса келгуси йилнинг биринчи кварталида, бешинчи китоб эса юбилей йилининг иккинчи кварталида нашрдан чиқади.

«Тиб қонунлари»нинг кириш қисмида Ибн Синонинг ҳаёти ва фаолияти, мазкур асарнинг табобат илми тарихида тутган буюк ўрнини ёритувчи мақола ўрин олган. Ҳар бир томда изоҳлар, шарҳлар, турли кўрсаткичлар илова қилинган.

Буюк олимнинг ана шу мукаммал китоби медицина мутахассисларига, врачларга, фармацевтларга, илмий ходимларга, ҳамда фан ва маданият тарихи билан қизиқувчи китобхонларнинг кенг оммасига мўлжалланган.

А. ПЎЛАТОВ.

Жаҳон ойнаси

● *Социализм мамлакатларида*

Ташаббус ва изланиш

БУДАПЕШТ. Сазҳаломбаттдаги Дунай нефтни қайта ишлаш комбинати коллективининг иши доимо изланиш, ижодий муҳит хусусиятлари билан характерланади. Инженерлар, техниклар, ишчилар ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш, ички резервларни очиб ташлаш, меҳнатни ташкил қилишни яхшилаш йўлида кўп кучғайрат сарфламоқдалар. Масалан, ҳозир корхона мутахассислари бошқариш ва ахборотнинг комплекс системасини ишлаб чиқмоқдалар. Бу система ишлаб чиқаришни бошқариш самарадорлигини ошириш, қарорлар қабул қилиш жараёнини енгиллаштириш, ҳар бир участкада ва умуман бутун корхонада ишларнинг аҳволини доимо контрол қилишни амалга ошириш имконини беради.

Сазҳаломбаттдаги комбинатни ҳақли равишда республика химия саноатинингина эмас, шу билан бирга умуман саноатнинг байроқдори, деб атамоқдалар. Ҳозирги вақтда Дунай соҳилидаги ана шу химия корхонаси Венгрия нефть маҳсулотининг 80 процентини бермоқда.

Давлат аҳамиятига молик

ВАРШАВА. Катовицедаги атроф-муҳит марказининг мутахассислари Юқори Силезия саноат округида табиий муҳитни муҳофаза қилиш комплекс программасини ишлаб чиқдилар. Жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилоти тасдиқлаган бу комплекс программа шаҳар ва заводлардаги шовқинга қарши кураш, шаҳарларда ва ишчи посёлкаларида ҳавонинг тоза бўлишини таъминлаш кўплаб дарахт кўчатлари, гуллар ўтқазиш тадбирларини ўз ичига олади.

Коммунал ва саноат тозалаш иншоотларини қуриш соҳасида кенг кўламда иш олиб бориш, ишлаб чиқаришда технология жараёнларини такомиллаштириш кўзда тутилади. Ана шу программанинг мақсади — ПХРнинг кўмир қазиб чиқариш ва металлургия маркази бўлган Юқори Силезияни республиканинг энг озода ва кўкаламзор районларидан бирига айлантиришдир.

Халқ Польшасида табиий муҳитни муҳофаза қилиш учун, бинобарин, меҳнаткашларнинг соғлиғини сақлаш учун планли равишда кураш олиб бориш умумдавлат аҳамиятига эгадир.

Болгариянинг ҳиссаси

СОФИЯ. Болгария Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатларнинг ягона контейнер системасини ишлаб чиқиш ва жорий этишда актив қатнашмоқда. 1980 йилга бориб мамлакатда барча юкларнинг 20 проценти контейнерларда ташилади. Контейнерларни кўчирадиган 10 та ихтисослаштирилган темир йўл станциясини қуриш планлаштирилди. Жаҳонда энг йирик бўлган Варна-Ильичевск денгиз темир йўл пароми Болгарияда контейнерларда юк ташишни ривожлантиришда муҳим роль ўйнайди.

Янги ютуқлар йили

БЕРЛИН. Ҳозирги беш йилликнинг тугалланган учинчи йили ГДР пойтахти учун муваффақиятли йил бўлди. Давлат Марказий статистика бошқармасининг бу ерда эълон қилинган маълумотлари ана шундан далолат бериб турибди. Берлин саноат корхоналари давлатга пландан ташқари 140 миллион маркалик кўп маҳсулот етказиб бериб, топширикни ошириб бажарди.

1978 йил янги уйларга кўчиб кирган кўпгина оилалар учун қувончли йил бўлди. Бинокорлар аҳолига рекорд миқдорда янги ва капитал ремонтдан чиқарилган квартиралар топширишди. Бундай квартиралар сони 16 мингтадан зиёддир.

Ўтган йил айрим гражданларнинг ҳаётигагина эмас, шу билан бирга бутун шаҳарнинг қиёфасига ҳам ижобий ўзгартишлар киритди. Шаҳарнинг марказида халқаро савдо марказининг муҳташам биноси қад кўтарди. Унга яқин жойда янги меҳмонхона қуриб битказилай деб қолди. Лейпцигерштрассе кўчасини реконструкция қилиш ишларининг анча қисми бажарилди. Ҳозирги вақтда у Берлиннинг энг чиройли кўчаларидан бири бўлиб қолди.

(ТАСС).

РУМИНИЯ. Карпат тоғларидаги Пояна Брошов курорти қиш ойларида дам олувчилар билан айниқса гавжум бўлади.

Ажерпресс—ТАСС фотоси.

Непал кинематографчилари фильми

КАТМАНДУ. «Синдор» деб аталган Непал бадиий фильмини суратга олиш ниҳоясига етай деб қолди. Фильм эски турмуш сарқитларига, каста системасига қарши кураш тўғрисида ҳикоя қилади. Фильмда кўпгина Непал қўшиқ ва рақслари ижро этилади, табиат манзаралари кўрсатилади. Табиат манзаралари Непалдаги энг чиройли жойлардан бири — Катмандудан ғарбда жойлашган Покхар водийсида суратга олинди.

«Синдор» фильми Непал қироллик корпорацияси яратган учинчи бадиий ва иккинчи рангли фильмдир. Бу корпорация 1971 йилда тузилган. Бу вақт ичида корпорация салкам 80 та ҳужжатли ва хроникал лента ишлаб чиқарди.

Нодир ҳайвонлар сақлаб қолинсин

ДЕҲЛИ. Ҳиндистон бош министрининг ўринбосари Д. Рам оқ йўлбарсларни сақлаб қолиш проблемаларига бағишлаб бу ерда очилган халқаро симпозиумда гапириб, бундай йўлбарсларни қирилиб битишидан қутқаришга даъват этди.

Мамлакат ҳукумати йўлбарс қўриқхоналарини тузишга 6 миллион доллар ажратди. Мутахассисларнинг ҳисобларига кўра, ҳозир Ҳиндистонда атиги 2,5 мингта йўлбарс қолган, ҳолбуки асримиз бошларида улар 40 мингтагача етган.

(ТАСС).

СЎРАГАН ЭКАНСИЗ...

Жониворлар зилзилани олдиндан сезадими?

Баъзи кишилар зилзилани олдиндан сезадиган жониворлар бўлади, дейишади. Ҳақиқатан ҳам зилзила бўлишини олдиндан билиб безовталанадиган ҳайвонлар борми? Шу тўғрида маълумот берсангиз.

Абдумурод ҚЎЧҚОРОВ,
Самарқанд дарвоза кўчасида истиқомат қилувчи.

Ер қимирлашларини олдиндан билувчи, қуруқликда ва сувда яшовчи жониворлар борлиги фанга анчадан буён маълум. Хусусан, бу соҳада биринчилар қатори иш кўрган Токио университетининг профессори Ясуо Суэхиронинг денгиз туби ҳайвонларини ўрганиши алоҳида аҳамият касб этади. 1923 йили Токио яқинидаги Хайям пляжида «мўйлабли» треска тўдасининг пайдо бўлиши кўпчилик балиқчиларни ҳайрон қолдирди, чунки бу хил балиқлар, асосан денгиз тубида яшаши уларга маълум эди. Орада икки кун ўтгач, кучли ер қимирлаши Токиони ларзага келтирди ва 143 минг кишининг ёстиғини қуритди! 1933 йили бир балиқчи Одавара районида угря балиғини тутиб келтирди. Бу хил балиқлар ҳам, асосан, бир неча минг метр чуқурликда— океан тубида «истиқомат» қилиши океанологларга маълум эди. Шу куни Японияннинг океан қирғоғи кучли зилзилани бошидан кечирди. Оқибатда 3 минг киши ҳалок бўлди.

1963 йил ноябрида Ниидзима ороли аҳолиси катта чуқурликда яшайдиган ва узунлиги 6 метр келадиган — «денгиз алвастиси» деб номланган балиқни тутишди. Бу тўғрида профессор Я. Суэхирога хабар берганларида, ҳалигача ўз гипотезасига шубҳа билан қараб юрган олим ҳазиллашиб, «Демак, яқинда ер қимирлаши кутилар экан-да...», деб қўйди. Қизиғи шундаки, орада икки кун ўтмай, Суэхиро ҳазили пайғамбарона бўлиб чиқди ва Ниидзима районида кучли ер қимирлади.

Қуруқликда яшовчи кўпгина ҳайвонлар ҳам зилзилага сезгирлиги кузатишлардан аниқланган. Хусусан бу соҳада, Скопле (Югославия) зоология паркининг қоровули Б. Трояновский, у ерда ер қимирлаши куни кечаси парк ҳайвонларининг даҳшатли бўкириш ва увлашлари, бошқа кечаларда уларнинг хулқларига ҳеч ўхшамаганлиги ҳақидаги ҳикояси диққатга сазовор.

Бу фактлар асосида Бутуниттифоқ илмий текшириш геофизика институти ва СССР Фанлар академияси қошидаги ҳайвонлар морфологияси институти ходимлари биргаликда иш олиб бориб, ҳайвонларнинг «сейсмик эшитишлари»нинг табиатини очдилар. Шу муносабат билан, яқинда шу принцип асосида ишлайдиган сейсмоприёмниклар олимлар томонидан сейсмологларга совға этилса ажаб эмас.

М. МАМАДАЗИМОВ,
физика-математика фанлари кандидати, доцент.

АВВАЛО ИНСОН БЎЛ

Одамлар «раҳмат» десин

КЎНГИЛ НОЗИК

Мана бир неча кундирки, ўз кўзим билан кўрган ва эшитган бир воқеа менга асло тинчлик бермайди. Юрсам ҳам, турсам ҳам ҳаёлимда ўша кўрган-кечирганларим.

Яқинда бир дугонамизникига дарс тайёрлагани йиғилган эдик. Қўшни ҳовлидан аёл кишининг йиғиси, сўнг унинг: «Менга ҳам осон тутманг. Ёшманку, ахир. Бу аҳволда ўғлингиз билан қандай турмуш кечираман», деган сўзлари баралла эшитилди.

— Жон қизим, айланай сиздан. Ўз дардим ўзимга етади, мени ўртаманг,— деб зорланарди онаизор.

Ҳаммамиз ҳайрон бўлиб, дугонамизга қаралик. У титраб-қақшаб қўлидаги китобни ерга тушириб юборлида, «яна бошланди» деди.

...Бекбой билан Зулфия бундан тўрт йил муқаддам турмуш қуришибди. Тотув яшашибди. Эр геолог, хотин врач бўлган бу оилада орадан бир йил ўтгач, фарзанд туғилади. Ўтган йили куз фаслида ишдан қайтаётган Бекбойни фавқулодда машина уриб кетади. Натижада у икки оёғидан ажралади. Начора, Бекбой тақдирга тан беради. Бироқ шу кундан бошлаб Зулфияда ором йўқолади. Буни қарангки, оқ-қорани таниган, олий маълумотли врач аёл ногирон эр билан яшашга ор қилармиш. Шу туфайли уйда ҳар куни жанжал экан.

Ҳаётда шундай аёллар борлигидан афсусланаман. Улар меҳнаткаш, софдил, муҳаббатга содиқ, меҳрибон ва мунис аёлларимиз шаънига доғ туширадилар»,— деб ёзибди Тошкент Давлат чет тиллар педагогика институтининг иккинчи курс студенти М. Маҳмудхўжаева.

Хатни ўқиб туриб беихтиёр бир воқеа ёдимга тушди. Урушнинг оғир йилларида фронтдаги ён қўшнимиз Каримжон акадан хотини Садоқат опа шундай мазмунда мактуб олибди:

«Азизим Садоқат! Ушбу хатни госпиталдан ёзяпман. Сенга очиқ айтишга мажбурман. Оғир жангда қаттиқ яраландим. Икки кўзим кўрмай қолди. Энди мендан умидингни уз. Барибир тирик қолган чоғимда ҳам мен билан яшолмайсан. Чунки сенга лойиқ эмасман, азизим».

Бу хатга жавобан аёл шундай мактуб йўллайди:

«Жондан азиз, вафодорим Каримжон ака! Аламзада кўнглимни вайрон қилдингиз. Наҳотки мени шунчалик тубанликка боради деб ўйладингиз. Мен сиз билан севиб турмуш қурганман. Орзу-умидим ёлғиз сиз. Нима бўлса ҳам ёнимда бўлсангиз шунинг ўзи кифоя менга. Қани энди иложи бўлса-ю, мана шу кўзларимни сизга берсам. Сизни бу оғир аҳволдан қутқарсам. Сиздан илтимосим ҳеч қачон тушкунликка тушманг. Ахир сиз кўзингиздан мени ва бошқаларнинг бахти деб айрилдингизку. Сизга бир умр вафодорингиз Садоқат».

— Бу хат мени қайта тирилтирди,— деб эслайди Карим ака ҳозир. — Уни ўқигач, гўё ўлим билан олишиб ётган танамга қайта жон кирди. Кун сайин аҳволим яхшилана борди. Соғайиб уйга қайтдим. Ўшандан бери орадан анча вақт ўтди. Лекин ҳамон Садоқат опангиз менга ўз садоқатини кўрсатиб келяпти. Ҳамиша ёнимда. Бу орада тўрт фарзандлик ҳам бўлдик.

Мана эрга бўлган икки хил муносабат. Садоқат опа бир оғиз ширин сўз билан турмуш йўлдошига қайта ҳаёт бағишлади. Зулфия эса... Наҳотки у севган кишиси бошига оғир ташвиш тушганда унинг чилпарчин бўлган кўнглини кўтариш ўрнига, ундан қутилиш йўлини ўйласа?! Ахир шу ҳам инсофданми? Шу ҳам одамийликми?

«Қилмиш-қидирмиш», дейди халқимиз. Бу гапнинг тагида бир олам маъно бор. Зулфия ана шу сўзларнинг мағзини чақиб кўрса ёмон бўлмасди. Чунки инсон қалби — нозик. У синдими, тамом. Уни асли ҳолига келтириб бўлмайди.

Ҳали ҳам кеч эмас. Кўзингни оч, Зулфия! Ахир гулдек фарзандингни тирик етим қилишга, бир тасодиф туфайли оиладан бутунлай воз кечишга қандай виждонинг чидайди? Ахир сен онасан-ку. Садоқат опанинг ҳаёт йўли сенга ибрат бўлсин.

ОТА–ОНА БУРЧИ

Ўз фарзандини севмаган, уни ардоқламаган киши дунёда бўлмаса керак. Лекин кўпинча дилбандларимизга яхшилик қиламиз деб уни ёмон йўлга бошлаб қўйганимизни билмай қоламиз. Бу ҳақда газетхон Р. Рўзматов мана шундай ёзади:

«Ниҳоят, турмуш қурганимизга роса беш йил тўлганда фарзанд кўрдик. Исмини Алишер деб атадик. Хотиним ҳам, мен ҳам уни еру-кўкка ишонмадик. Авайлаб катта қилдик. Фарзандимиз нима деса муҳайё эди. Катта бўлди, мактабга борди. Дастлаб ёмон ўқимади. Тўртинчи синфни битирган куни ўғлимизга соат совға қилдик. Кейинги йиллари эса велосипед, мотоцикл олиб бердик. Ўнинчи синфга ўтганда «Запорожец» машинаси сотиб олдик. Ҳаммаси шундан бошланди. Ичадиган, уйга кеч қайтадиган одат чиқарди. Суриштирсак ҳовоғини уйиб турли баҳоналар кўрсатди. Хуллас иш шунга бориб етдики, у бизга қаттиқ гапирадиган, жеркадиган бўлиб қолди. Ўғлимиз қийналмасин, сиқилмасин деб уни талтайтириб юборганимизни ана шунда тушундик».

Фарзанд — азиз, одоби ундан — азиз, дейди халқимиз. Ҳамиша, ҳамма вақт бола тарбияси — ижтимоий-сиёсий иш эканлигини ҳеч қачон унутмаслигимиз керак. Ана шундагина ота-она фарзанд олдидаги ўзининг ҳақиқий бурчини ўтаган бўлади. Афсуски баъзи ота-оналар бу бурчни бошқача тушунишади. Улар бу бурчни фарзандларини гўзал кийинтириб, яхши едириб - ичиришдангина иборат деб ўйлашади. «Ўзимиз қийинчилик билан ўсдик, болаларимиз қийналишмасин» деб қилмишларини маъқуллашади. Хўш, қийналмай, меҳнат қилмай, шоҳона кийинишга, пешана тери билан пул топмай мўмай пул ҳаражат қилишга ўрганган фарзанддан нимани кутиш мумкин?

Яхши, одобли ўғил-қизни кўрганда кексалар «отасига балли, умридан барака топсин» дейишади. Тарбиясиз болани кўрганда аксинча сўз айтишади. Демак ота-она фарзанд тақдирига ҳамма вақт ҳам жавобгар экан. Унинг келажаги ҳақида ҳамиша бош қотириши керак. Шундагина фарзанд ота-онага раҳмат келтиради.

М. КОМИЛЖОНОВ.

Меҳнат Қизил Байроқ ордени кавалери Мансур Мирзаев 35 йилдан буён ўзбек миллий чолғу асбоблари фабрикасида самарали меҳнат қилиб келяпти. У ана шу йиллар мобайнида олтмишдан зиёд малакали шогирд тайёрлади.

СУРАТДА: М. Мирзаев ўз шогирдлари, рубоб йиғув цехининг ишчилари Дилбар Холназарова ва Раҳима Мирҳидоятова тайёрлаган чолғу буюмларининг сифатини кўздан кечирмоқда.

Х. Суннатуллаев фотоси.

Ҳар тўғрида

АКТЁРНИНГ ОҒИР ҚИСМАТИ

Овоз ва телекўрсатувларни ёзиб олиш техникаси юксак тараққиётга кўтарилиши актёрлар, қўшиқчи ва музикачилар сонини кескин равишда қисқартиришга олиб келди. ЮНЕСКОнинг ташаббуси билан январь ойининг охирида Женевада меҳнатни ташкил этиш ҳақида махсус халқаро конференция ўтказилди. Бунда электрониканинг тараққиёти муносабати билан актёрлар меҳнати ва профессионал маҳоратини ҳимоя этиш масалалари кўриб чиқилди. Конференцияда кишини қувонтирмайдиган қатор рақамлар келтирилди. Жумладан, Германия Федератив Республикасида сўнгги йигирма йил давомида музикачи ва қўшиқчилар сони 48.500 дан 29.500 га тушиб қолган. Францияда ҳозирда ҳаммаси бўлиб 15 минг профессионал актёрлар мавжуд. Ваҳоланки, 1936 йилда уларнинг сони 60 мингни ташкил этарди. Қўшма Штатларда эса ҳар йили мамлакатда актёрларнинг 70—75 проценти ишсиз қоладиган мавсумлар тез-тез содир бўлиб туради.

Редактор
С. М. КАРОМАТОВ.

● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 27/II да **Чио-Чио-Сан.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 27/II да **Келинлар қўзғолони,** 28/II да **Қароқчилар.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 28/II да **Хотинимнинг эри.**

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 27/II да **Кўзингни каттароқ оч!** (16.00), 28/II да **Ҳаммомга бало борми?** (16.00).

КИНО

28 ФЕВРАЛДА:

ҲУЖЖАТЛИ ФИЛЬМЛАР:

«УМИДИМИЗ ШИМОЛ» — **Фестиваль.**

«БИЛИМСИЗЛИК ҲАҚИДА БИЛИМ» — **Янгиобод.**

«БАДИИЙ ЎЙМАКОРЛИК» — **С. Раҳимов номли.**

«СОЦИАЛИЗМ ДУНЁСИ» — **Тошкент Советининг 50 йиллиги номли.**

«ҒАЛАТИ ТАБИАТЛИ БУВИ» — **Ўзбекистон 25 йиллиги номли.**

«ИНСОН ҚИЁФАСИ» — **Қозоғистон.**

«КРАСНОДОНДАГИ МАНГУ АЛАНГА» — **Кўнча.**

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«ТАҚДИР» — **Санъат саройи.**

«ЎРОҚЧИЛАР» — **Нукус, Москва** (кундузи).

«ЯМБУЙ АЖИНАСИ» — **Чайка, Тошкент Советининг 50 йиллиги номли, Восток** (кичик зал).

«ЕРДАГИ ИЗ» — **Лисунов номли.**

ХРОНИКАЛ ВА ИЛМИЙ-ОММАБОП ФИЛЬМЛАР ПРОГРАММАСИ — **Москва, Дружба, Фестиваль, Мир, Лисунов номли, Восток, Ҳамза номли, Янгиобод, Ғ. Ғулом номли, С. Раҳимов номли, Тошкент Советининг 50 йиллиги номли, Қозоғистон, Навоий номли, Чайка, Кўнча, Нукус, Пионер, Тинчлик, ВЛКСМ 30 йиллиги номли.**

КИРОВ РАЙПИШЧЕТОРГИНИНГ

«Ф Е Р У З А» МАКТАБ - МАГАЗИНИ

ОЗИҚ-ОВҚАТ МОЛЛАРИ БИЛАН САВДО ҚИЛУВЧИ КИЧИК СОТУВЧИЛАРНИ ТАЙЁРЛАЙДИГАН 6 ОЙЛИК КУРСЛАРГА

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

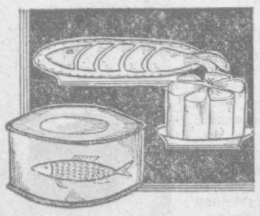

КУРСЛАРГА 16 ДАН 25 ЁШГАЧА БЎЛГАН 8—10 СИНФ ҲАЖМИДА МАЪЛУМОТЛИ, ТОШКЕНТДАГИ ДОИМИЙ ПРОПИСКАДА ТУРГАН ЙИГИТ ВА ҚИЗЛАР КИРИШ ИМТИҲОНЛАРИСИЗ ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИЛАР.

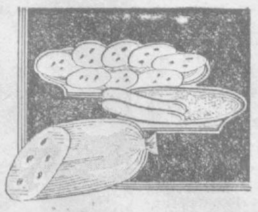

ЎҚУВЧИЛАРГА ОЙИГА 50 СЎМДАН 64 СЎМГАЧА СТИПЕНДИЯ ТЎЛАНАДИ. ЎҚИШ ДАВРИ МЕҲНАТ СТАЖИГА КИРАДИ.

ЎҚУВЧИЛАР АЙНИ БИР ВАҚТНИНГ ЎЗИДА КЕЧКИ МАКТАБДА ЁКИ САВДО ТЕХНИКУМИДА ЎҚИШЛАРИ МУМКИН.

МАКТАБ-МАГАЗИННИ БИТИРГАНЛАР РАЙПИШЧЕТОРГ МАГАЗИНЛАРИГА ИШГА ЮБОРИЛАДИЛАР ВА УЛАРГА ИМТИЁЗЛИ ШАРТЛАР АСОСИДА СОВЕТ САВДО ТЕХНИКУМИНИНГ КЕЧКИ ЁКИ СИРТҚИ БЎЛИМЛАРИГА ЎҚИШГА КИРИШЛАРИГА ИМКОНИЯТ ЯРАТИБ БЕРИЛАДИ.

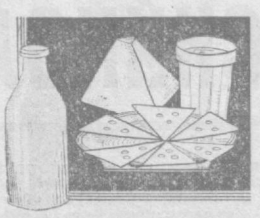

Қуйидаги адресга мурожаат қилинсин: Тошкент шаҳри, А. Толстой кўчаси, 6-уй, кадрлар бўлими (2, 3, 22, 25-трамвайлар, 4, 18-троллейбусларнинг «Болалар дунёси» универмаги бекати). **Справкалар учун телефонлар:** 33-95-24, 35-79-89.

«Главташкентстрой»га қарашли 3-қурилиш трестининг

30-ҚУРИЛИШ БОШҚАРМАСИ

ТУГАТИЛДИ

Ҳамма даъволар 2 мартгача қуйидаги адресда қабул қилинади: Тошкент шаҳри, Оқдарё кўчаси, 120/1-уй.

ТОШКЕНТ ТЕМИР ЙЎЛ ТРАНСПОРТИ ТЕХНИКУМИ

1 МАРТДА

ТЕХНИКУМГА КИРУВЧИЛАР УЧУН

3 ОЙЛИК, ПУЛЛИК ТАЙЁРЛОВ КУРСЛАРИНИ

ТАШКИЛ ҚИЛАДИ

Техникум адреси: Тошкент шаҳри, 2-Сарикульская кўчаси, 3-уй (9-автобуснинг «Темир йўл транспорти техникуми» бекати). Телефонлар: 39-28-25, 32-40-85.

Товарлар— халққа

«КВАРЦ—407» РАДИОПРИЕМНИГИ

ОЛИМПИАДА СИМВОЛИ — «КВАРЦ—407» РАДИОПРИЕМНИГИН И Н Г ЮҚОРИ СИФАТЛИГИ ГАРОВИДИР.

«КВАРЦ—407» транзисторли радиоприёмниги енгил ва компактли бўлиб, узун ва ўрта тўлқинлар диапозонидаги эшиттиришларни яхши қабул қилади.

Баҳоси — 32 сўм 20 тийин.

ЦКРО «РАДИОТЕХНИКА».

Ўзбекистон ССР ҳунар-техника таълими давлат комитети

МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНЛИ, ОКТЯБРЬ РЕВОЛЮЦИЯСИ НОМЛИ ТОШКЕНТ ТЕПЛОВОЗ-РЕМОНТ ЗАВОДИ ҚОШИДАГИ

155-ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

1979—80 ўқув йили учун

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Билим юрти қуйидаги ихтисосликлар бўйича юқори малакали мутахассислар тайёрлайди:

проводниклар — узоқ манзилларга юрувчи пассажир вагонлари учун. Ёши 17 яримга тўлган йигит ва қизлар қабул қилинади. Ётоқхона билан таъминланмайдилар. Ўқиш муддати — 1 йил.

Қуйидаги ихтисослик бўйича 15 ва ундан катта ёшдаги, 8-синф ҳажмида маълумоти бўлган йигитлар қабул қилинади: машинист ёрдамчилари, тепловознинг механик қисмини ремонт қилиш бўйича слесарлар, тепловознинг электр қисмини ремонт қилувчи слесарлар, саноат ускуналарини ремонт қилувчи слесарлар, совутиш ускуналарини ремонт қилувчи слесарлар, дурадгорлар ва электр-газ пайвандчи. Ўқиш муддати — 3 йил.

Билим юртига қабул қилинганлар 3 маҳал бепул овқат, кийим-бош, ишлаб чиқариш практикаси давридаги иш ҳақининг 33 проценти билан таъминланадилар.

Уч йиллик таълим группасида ўқиган ўқувчиларга мутахассислик ва ўрта маълумот тўғрисида аттестат берилади. Билим юртини аъло баҳо билан тамомлаганларга олий ўқув юртларига кириб ўқиш учун йўлланма берилади.

ЎҚИШ ДАВРИ УЗЛУКСИЗ МЕҲНАТ СТАЖИГА ҲИСОБЛАНАДИ.

Билим юртини тамомлаганлар, темир йўл хизматчиларига бериладиган барча имтиёзлардан фойдаланадилар, яъни Иттифоқимизнинг барча пунктларига бепул темир йўл билети билан таъминланадилар.

Билим юрти директори номига ёзилган аризага қуйидагилар қўшиб топширилади: туғилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома, маълумоти ҳақидаги ҳужжат, мактабдан характеристика, медицина справкаси, турар жойидан ва ота-онасининг иш жойидан справкалар, 8 та фотосурат (3х4 см.).

Аризалар ҳар куни соат 9.00 дан 17.00 гача қабул қилинади.

Бизнинг адрес: Тошкент шаҳар, Червяков кўчаси, 12-уй (1, 5-трамвайларнинг «Фоменко кўчаси» бекати). Телефон: 91-14-07.

«РУССКИЙ ЛЁН» ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

ЗИҒИР — ҚАДИМИЙ ВА ЗАМОНАВИЙ ГАЗМОЛЛАРДАН БИРИ. ЗИҒИР ПОЛОТНОСИ ЎЗИНИНГ ЯРҚИРОҚЛИГИ, ИПАКДЕК СИЛЛИҚЛИГИ, ЕНГИЛЛИГИ БИЛАН КЎЗНИ ҚУВОНТИРАДИ.

Бизнинг давримизда зиғирнинг ажойиб сифатлилиги лавсаннинг пишиқлигини оширди. Лавсан қўшилган зиғир — янги газмол — икки хил толадан тўқилгандир. Унда зиғир хусусияти сақланган бўлиб, шу билан бирга, кам киришади ва кам ғижим бўлади.

Зиғирдан тўқилган газламадан кўйлак, костюм, шим ва бошқа кийимлар тикиш мақсадга мувофиқдир.

«Русский лён» магазинида зангори, кулранг, тўқ қизил, яшил, пушти рангда кўплаб газламалар савдога қўйилган. Бу ерда катак-катак, йўл-йўл, гул солинган зиғир толасидан тўқилган газламалар ҳам бор.

Ҳар бир уй бекаси зиғир толасидан тўқилган дастурхонлар, чойшаб, қалин пардаларнинг афзаллигини жуда яхши билади. Магазиннинг сотувчилари харидорларга меҳмон столини безатишда солинадиган дастурхонларни, тантанали маросимларда ёзиладиган қордек оппоқ дастурхонларни таклиф этишади. Сотувчилар қалин пардалар, чойшаблар, мебеллар устига кийгизиладиган жилд ва бошқа мақсадлар учун газмоллар танлашда ёрдам берадилар.

Зиғирнинг энг яхши хусусиятларидан бири — унга берилган рангнинг қуёш нурида ҳам, қайнатганда ҳам айнимаслигидир. Зиғир толасидан тикилган кийимлар чиройли, модали чиқади!

Зиғир толаси ип-газламадан бир ярим баравар чидамлидир! Уни ювганда эскирмайди, балки аксинча янада ярқираб чиқади.

Серапроқ зиғир толасидан тўқилган чойшаб ва сочиқлар иссиқ ўтказувчан, юксак гигиена хусусиятига эга ва нам ўтказувчан бўлади.

Магазиндан зерапроқ гул туширилган чойшаблар, полотно чойшаблар, ҳошияли бўз сочиқлар (оқ ва гулдор) сотиб олиш мумкин.

ЗИҒИР ТОЛАСИДАН ТЎҚИЛГАН ГАЗЛАМАЛАРНИ СОТИБ ОЛИНГ!

Бизнинг адрес: Тошкент шаҳри, Ш. Руставели кўчаси, 43-уй. (7, 9, 11, 14, 24, 30-трамвайлар, 13, 15, 16-троллейбуслар, 18, 54-автобусларнинг «Киров номли боғ» бекати).

«РУССКИЙ ЛЁН» МАГАЗИНИГА ХУШ КЕЛИБСИЗ!

«ТАШТЕКСТИЛЬШВЕЙТОРГ»
«УЗТОРГРЕКЛАМА» телепрессагентлиги.

ТЕЛЕВИЗОР ЭКРАНИДА

27 ФЕВРАЛЬ — СЕШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

18.15 «Телестадион». 18.45 «Фан оламида». Кўрсатувда СССР Фанлар академиясининг вице-президенти, академик Е. П. Белихов, Украина ССР Фанлар академиясининг вице-президенти, академик В. И. Трефилов иштирок этади. 19.15 «Дунё воқеалари». 19.30 Татаристон Давлат филармонияси Давлат симфоник оркестрининг концерти. Қозондан олиб кўрсатилади. 20.00 «Инсон ва қонун». 20.30 «Халқ рассоми». Телевизион ҳужжатли фильм. 21.00 «Деразалари далага қараган уй». Телевизион спектакль премьераси. Автор — А. Вампилов. 21.30 «Вақт» информацион программаси. 22.15 «Музыкальная жизнь» телевизион журнали. 23.25 «Таллин қиличи». Қиличбозлик бўйича Халқаро мусобақалар. Таллиндан олиб кўрсатилади. 23.55 Янгиликлар.

Ўзбекистон телевидениесининг программаси

17.55 Кўрсатувлар программаси. 18.00 Мактаб ўқувчилари учун. «Мамлакатимизнинг барча пионерлари Ленин ишига содиқдир». 18.25 «Миллионлар ленинча университети». «В. И. Ленин коммунистик қурилишда мусобақанинг роли ҳақида». 18.45 «Ахборот» информацион программаси (рус.). 19.00 Футбол бўйича IX Халқаро ёшлар турнири. Ўзбекистон — РСФСР. «Спартак» стадионидан репортаж (ёзиб олинган). 19.40 «Илҳом». Телевизион клуб. 20.30 «Ахборот» информацион программаси. 20.50 «Дирижёр ҳикоя қилади». Кўрсатувни Ўзбекистон ССР халқ артисти З. Ҳақназаров олиб боради. 21.30 Москва. «Вақт» информацион программаси. 22.15 Ўзбекистон қишлоқ хўжалик илғорлари қурултойи залидан репортаж. 22.40 Қурултой қатнашчилари учун Ўзбекистон санъат усталари ва ижрочи ёшларининг концерти (ёзиб олинган). Кўрсатув тугагач — Кўрсатувлар программаси.

Тошкент шаҳри ва Тошкент области учун программа

18.55 Кўрсатувлар программаси. 19.00 «Нонни тенг бўламиз». Бадиий фильм. 20.50 Тошкент янгиликлари. 21.40 «Ермак». Ҳужжатли фильм.

28 ФЕВРАЛЬ — ЧОРШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

14.50 Янгиликлар. 15.10 «Меҳнатинг — иқболинг». Кинопрограмма. 16.10 «Рус тили». 16.50 «Объектив». 17.20 «Горнчилар, қаердасиз?». 17.50 «Инсон. Ер. Коинот». Кўрсатувни икки марта Совет Иттифоқи Қаҳрамони, СССР космонавт-учувчиси В. И. Севастьянов олиб боради.

18.35 «СССР Олий Советига сайловлар олдидан». 19.05 «Актив зона». Телевизион бадиий фильм премьераси. 1-серия. 20.10 «Дунё воқеалари». 20.25 «Актив зона». Телевизион бадиий фильм премьераси. 2-серия. 21.30 «Вақт» информацион программаси. 22.15 «Кинотомошабин ҳамроҳи». 22.45 «Оқшом оҳанглари». 23.30 Янгиликлар.

Ўзбекистон телевидениесининг программаси

11.25 Кўрсатувлар программаси. 11.30 «Ёруғликнинг квант назарияси». Физикадан ўқув кўрсатуви. 12.00 «Бир металлдан», «Изланиш белгиланди». Телевизион ҳужжатли фильмлар. 12.30 «Ёруғликнинг квант назарияси». Физикадан ўқув кўрсатуви (рус.).

17.55 Кўрсатувлар программаси. 18.00 Мактаб ўқувчилари учун «Тенгдош» (рус.). 18.25 «4 март — СССР Олий Советига сайловлар». СССР Олий Совети депутатлигига номзод Маҳбуба Насритдинова ва Муса Шербўтаев ҳақида телеочерк. 18.45 «Ахборот» информацион программаси (рус). 19.00 «Халқ контроли экрани». 19.30 Т. Жалилов номли халқ чолғу оркестрининг концерти. 20.10 «Ахборот» информацион программаси. 20.30 «Дўстлик экрани». Ўрта Осиё республикалари ва Қозоғистон телевидениеларининг биргаликдаги программаси. 21.30 Москва. «Вақт» информацион программаси. 22.15 «Турмуш ва маданият». Телевизион журнал. 22.45 «Телевидение экранида биринчи марта». «Контрабанда». Бадиий фильм. 00.10 Кўрсатувлар программаси.

Тошкент шаҳри ва Тошкент области учун программа

18.55 Кўрсатувлар программаси. 21.00 Тошкент янгиликлари.

Ўзбекистон ССР Маҳаллий саноат министрлигининг ошхона ва ўрнатиладиган мебеллар заводи коллективи цех бошлиғи С. С. Аъзамхўжаевга отаси

Саидолим АЪЗАМХЎЖАЕВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Сергели район медицина ходимларининг коллективи 13-шаҳар касалхонаси хирургия бўлимининг мудири

Вали Комилович КОМИЛОВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ», («ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ») — орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.000; ГСП. Тошкент, Ленин проспекти, 41. ТЕЛЕФОНЛАР: секретариат — 33-57-02 бўлимлар: партия турмуши — 32-53-66; саноат 32-53-83; қурилиш 32-58-85 шаҳар хўжалиги — 32-57-83; совет қурилиши ва ҳуқуқ — 32-54-19; фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 32-53-10; адабиёт ва санъат — 32-56-81; ахборот — 33-28-95 спорт ва ҳарбий-ватанпарварлик ишлари — 32-58-85, хатлар — 33-29-70; эълонлар бўлими — 33-81-42, нашриёт диспетчери 32-78-94; нашриёт телефон станциясининг навбатчилари — 33-90-50.

Р—12888. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64579. Нашр Е—1247.